

Hidria 20

POLETJE 2011

ZELENE TEHNOLOGIJE

INTERVJU Prof. dr. Wolfgang Steiger o električnih avtomobilih

V SREDIŠČU Inovatorji leta 2010

PO SVETU Hidria Bausch

PREMIERNO Žarilna svečka s senzorjem tlaka

KAZALO

V SREDIŠČU - ZELENE TEHNOLOGIJE

Tehnologije prihodnosti nas bodo ohranile v igri	4
Intervju: prof. dr. Wolfgang Steiger	6
Hidriini inovatorji leta 2010	8
MOJ DAN: mag. Stane Uršič	18
Beremo o zelenih tehnologijah	20

SKOZI ČAS .....

22

NA TRŽIŠČU

Hidria Bausch	36
Hidria na dogodku evropske pobude za zelene avtomobile	38
Žarilna svečka s senzorjem tlaka	40
Inovacije za zeleno mobilnost	41
Sončna elektrarna v objemu vinskih trt	42
Reference na področju klimatizacije	44

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Informacijski oblak	46
10 zapovedi informacijske varnosti	47

DRUŽBENA ODGOVORNOST

Poletne igre 2011	48
Košarkarski klub Hidria	50
Olimpijka Tina Križan	52
Donacije trem mladim glasbenikom	53
Idrijska godba doma in v Beogradu	54
Tomos E-lite najlepši Slovenki	55

KENDOV DVOREC .....

56

KRIŽANKA .....

58

HITRO NAPREJ

Helena Pregelj Tušar

Urednica revije Hidria

Ne spomnim se točno, katerega leta se je pri nas doma znašel prvi videorekorder. Spomnim se le, da je bila valuta, s katero smo takrat primerjali cene tehničnih novosti, nemška marka. Kar pomeni: pred mnogimi leti! Videorekorder je poleg možnosti gledanja filmov in snemanja televizijskih oddaj imel še eno funkcijo: gumb »fast forward« (hitro naprej) ►►, ki je pospešil hojo, govorjenje, gibe ljudi na posnetku, kar se je nam, otrokom, vsaj na začetku zdelo sila zabavno.

Danes življenje teče hitro, kot bi nekdo pritisnil gumb ►► in ga pozabil izključiti. Vsak dan se srečujemo z novimi tehnološkimi dosežki, ki pospešujejo ritem sveta. Prihodnost, ki se je še včeraj zdela znanstvena fantastika, se danes uresničuje.

Z veliko hitrostjo poteka tudi razvoj Hidrie, njenih družb, programov, novih tehnologij, inovacij. V tokratni izdaji revije Hidria pišemo o inovatorjih in inovacijah, ki bodo Hidrio tudi v prihodnosti uvrščale med vodilne korporacije s področja avtomobilske industrije in klimatizacije v Evropi in svetu. Inovativni center Hidrie, ki bo ob koncu letošnjega leta združeval že tri sodobno opremljene razvojne inštitute, bo tudi v prihodnje usmerjal ves svoj potencial v razvoj rešitev za zeleno mobilnost, pri kateri bodo vse pomembnejšo vlogo igrala hibridna in električna vozila. Ustvarjal bo energetske učinkovite rešitve za okolju prijazne objekte – ne le pasivne, pač pa aktivne, saj stavbe prihodnosti ne bodo le energetske samozadostne, pač pa bodo energijo v okolje celo oddajale. Hidria bo nadaljevala tudi s spodbujanjem učinkovite rabe sonca, brezplačnega in čistega vira energije, ki ga ceni in s pridom uporablja vse več investorjev.

Spoštovane bralke, spoštovani bralci, želim vam prijetno listanje po jubilejni, 20. številki Hidrie, revije, ki v letošnjem letu zaokroža desetletje izhajanja. V imenu vseh, ki revijo soustvarjamo, se vam zahvaljujem za mnenja in pohvale, ki nam jih pošiljate, pa tudi za to, da radi spremljate utrip Hidrie na straneh naše revije!

Naj se film vašega življenja v poletnih dneh ne vrti prehitro. Želim vam, da bi čim prej lahko pritisnili gumb ►► in sproščeno uživali v poletnem oddihu!

Nagovor vodstva Hidrie

Z DELOM IN USTVARJALNOSTJO
DO USPEHOV IN ZADOVOLJSTVA

Andra Krapš Rejc
Predsednica Hidrie FIN

Edvard Svetlik
Predsednik upravnega
odbora korporacije Hidria

Mag. Iztok Seljak
Predsednik poslovnega odbora Hidrie

Poletje je med drugim čas, ko si nabiramo novih moči in idej za uspešno soočanje z vse zahtevnejšimi izzivi prihodnosti. Z gotovostjo lahko trdimo, da smo bili v preteklem obdobju pri tem skupaj izjemno uspešni in smo znali premagati še tako zahtevne izzive, kar dokazuje naše izjemne sposobnosti. Tudi v letošnjem prvem polletju smo tako občutno povečali prodajo v segmentu avtomobilskih tehnologij, segment klimatizacije pa kljub krizi v gradbeništvu ostaja stabilen in uspešno pridobiva pomembne nove poste. Pred nami so otvoritve novih visokotehnoloških kapacitet za proizvodnjo volanskih sistemov za Audi A6 v Hidrii Rotomatika v Kopru, pomembnih novih avtomatiziranih proizvodnih linij v Hidrii IMP Klima v Godoviču, na poti so nove visokotehnološke linije za proizvodnjo najzahtevnejših sistemov hladnega vžiga dizelskih motorjev novih generacij v Hidrii AET v Tolminu.

Prihodnjo uspešnost nam med drugim omogočajo tudi dosežki Hidriinih inovatorjev, ki ste s svojim znanjem in kreativnostjo tudi v preteklem letu vztrajno razvijali nove izdelke, poslovne procese in tehnologije, o čemer si lahko več preberete tudi v tokratni številki

Hidrie. Predano delo in vztrajnost, znanje in kreativnost smo v Hidrii vedno znali ceniti, kar bomo z vso odgovornostjo in skrbnostjo prav tako obravnavali tudi v prihodnje. Visoko kulturo inoviranja med zaposlenimi v Hidrii smo odločeni razvijati in negovati ter v njo vlagati. Tako bomo utrdili in še nadalje izboljšali naš položaj na čedalje zahtevnejšem globalnem tržišču. Poleg zahtevnega kreativnega dela v inovacije vlagamo tudi čedalje večja sredstva. Še v letošnjem letu bodo tako v okviru spodnjeidrijske enote Tehnološkega parka IN PRIME dograjeni tudi novi laboratoriji Hidria Inštituta za materiale in tehnologije in novega tehnološkega centra. Preko razvojnih in kompetenčnih centrov nastopamo kot ključen nosilec povezovanja razvojnih kapacitet v Sloveniji.

Vsega tega in še številnih drugih pomembnih vsebin in dosežkov, ki sestavljajo mozaik našega skupnega nadaljnega razvoja, ne bi bilo brez vaše odgovornosti in predanosti, ki jo vsi cenimo. Vsem vam želimo, da si v poletnem času naberete novih moči za nadaljevanje naše skupne uspešne poti. Veselimo se skupnega ustvarjanja tudi v prihodnje!

Zelene tehnologije

Avtor: **Miloš Šturm**,
podpredsednik poslovnega
odbora Hidrie, odgovoren za
strateški razvoj
Foto: **Robert Zabukovec**

TEHNOLOGIJE PRIHODNOSTI NAS BODO OHRANILE V IGRI

Miloš Šturm

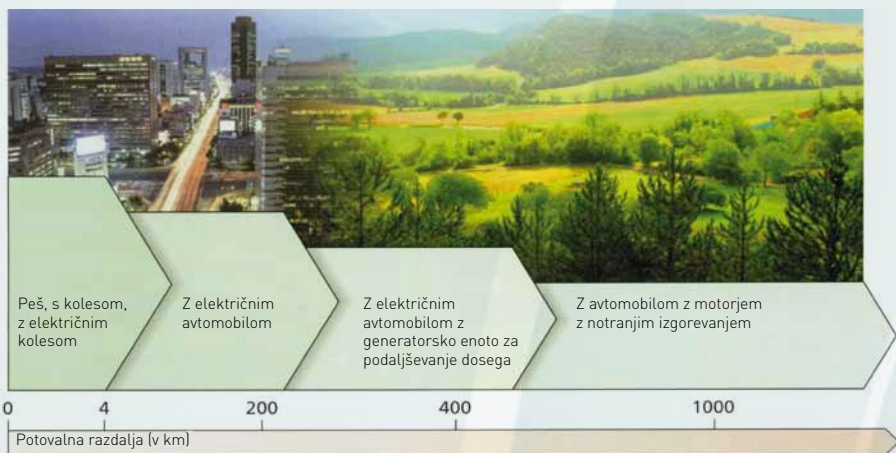
ZELENA MOBILNOST

Mobilnost je stalnica našega vsakdana, brez katere si življenja pravzaprav ne znamo več predstavljati. Globalizacija terja dinamičen ritem življenja s hitrimi premiki, tako na manjših razdaljah kot tudi med državami in celo kontinenti. Ker se življenjski ritem sodobnega človeka še stopnjuje, so strokovnjaki že doslej opravili razmislek o tem, kako tehnologije prihodnosti vključiti v naša življenja in jih povezati s pojmom mobilnosti, da ne bi s svojim početjem ogrozili naravnega okolja in ljudi, ki v njem živijo. Izoblikoval se je nov model mobilnosti, ki predvideva, da se bomo ljudje v prihodnje na krajše razdalje (do petih kilometrov) odpravili peš, s kolesom ali pa s kolesom na električni pogon (e-bike). Razdalje do 80 kilometrov bomo po vsej verjetnosti premagovali z električnimi vozili, tako električnimi dvokolesi (skuterji, mopedi), kot tudi električnimi avtomobili. Če se bomo odpravili še dlje (do 400 km), bomo uporabili električne avtomobile z vgrajeno enoto za podaljševanje dosega (range extender), za premagovanje še večjih razdalj pa bomo tudi v prihodnje uporabljali vozila z dizelskimi in bencinskimi motorji.

Hidria strategijo svojega razvoja usmerja v proizvodnjo visokotehnoloških izdelkov za več segmentov mobilnosti. Razvijamo električna dvokolesa, komponente za električne stroje, generatorsko enoto za podaljševanje dosega električnih vozil (range extender), uvrščamo se tudi med tri najpomembnejše proizvajalce sistemov za hladni zagon dizelskih motorjev na svetu.

Seveda so že v teku novi projekti. Prihodnje leto bo luč sveta ugledal električni moped, ki je v celoti plod slovenskega znanja in razvoja. Prav tako se nove priložnosti kažejo tudi v segmentu električnih strojev. Za slednje razvijamo nove izvedbe lamel, ki so bistveno drugačne od tistih, ki se v motorjih uporabljajo trenutno in omogočajo boljši izkoristek ter manjše izgube. Pri tem velja poudariti, da je potrebno z novimi lamelami na novo razviti celoten proces – od izdelave novih orodij za štancanje do razvoja novih oblik pakiranja. Na področju dizelskih motorjev je Hidria prav pred kratkim predstavila svojo novo, inovativno rešitev – žarilno svečko s senzorjem tlaka. Ta bo med drugim omogočila optimalnejše delovanje motorja in s tem tudi zmanjšano porabo goriva.

Razvoj bo v Hidrii tako tudi v prihodnje igral osrednjo vlogo. Ohranjali bomo status razvojnega ter predrazvojnega dobavitelja, saj se razvojno delo postopoma seli od proizvajalcev k dobaviteljem. Trendi kažejo, da bodo v prihodnosti le še okoli 30% avtomobila razvili proizvajalci vozil, ostalih 70% pa bodo prispevali dobavitelji. Velik potencial vidimo tudi v povezovanju dobaviteljev v razvojne centre, kakršna sta SiEVA in NELA.

Inovativne tehnologije so postale eden ključnih dejavnikov našega vsakdana, saj nas je silovit razvoj v zadnjem stoletju pripeljal do točke, ko je potreben trezen razmislek o tem, kako naprej, če hočemo planet ohraniti tudi za rodove, ki prihajajo. Hidria je s svojo dejavnostjo neločljivo povezana s tehnologijami prihodnosti, tako na področju avtomobilskih tehnologij kot tudi na področju klimatizacije.

RAZVOJ ENERGETSKO UČINKOVITIH SISTEMOV ZA KLIMATIZACIJO

Razvoj tehnologij za klimatizacijo, ki predstavlja drugo strateško usmeritev Hidrie, je neločljivo povezan z gradbeništvom, ki se vse bolj usmerja v zagotavljanje trajnostnega razvoja. Hidria je s svojim znanjem, izkušnjami in izdelki tudi na tem področju med vodilnimi ponudniki v evropskem in svetovnem merilu. Tudi v prihodnje bo Hidria razvijala nove rešitve s področja klimatizacije, pri čemer želimo izkoristiti vse energetske možnosti in ustvariti »aktivno hišo«. Aktivna hiša je samozadostna glede energetskih potreb, obenem pa ostaja neokrnjeno tudi ugodje bivanja v njej. Pri tem stavimo na Hidriine rešitve za izkoriščanje sončne energije – tako za potrebe ogrevanja, kot tudi za proizvodnjo elektrike. V Hidrii bomo razvijali tudi druge inovativne rešitve za klimatizacijo. Na prvem mestu velja omeniti sensoriko v elementih za distribucijo zraka, ki s pomočjo nadzornih sistemov v zgradbi omogoča kar se da racionalno distribucijo zraka. Potencial vsekakor predstavljajo tudi klimatske naprave z rekupe-racijo odpadne toplote, pa tudi rešitve, ki sončno energijo izrabljajo za hlajenje bivalnih prostorov.

Udobje bivanja je za naše delovanje vsekakor izjemno pomembno, zato mu v Hidrii posvečamo vse večjo pozornost. Zavedamo se, da so zahteve pri tem vedno večje, zagotovili pa jih bomo lahko le z razvijanjem novih rešitev. Na področju klimatizacije smo se vključili v dva kompetenčna centra: TIGR – trajnostno in inovativno gradbeništvo ter SURE – sistemi za učinkovito rabo energije. Prepričani smo, da bomo le z nenehnim razvojem in inovativnostjo na področju tehnologij prihodnosti ohranili svoj položaj v igri s konkurenti.

Hidriine rešitve za sodobno AKTIVNO hišo:

- fotonapetostni moduli,
- termosolarni moduli,
- sistem razvoda zraka,
- obtok (cirkulacija) tople vode,
- visoko učinkovito ogrevanje vode,
- zalogovnik toplotne energije z regulacijo,
- hišni ventilator,
- visoko učinkovito gretje/hlajenje,
- filtracija zraka,
- prezračevanje z rekuperacijo.

INTERVJU

Prof. dr. Wolfgang Steiger, predsednik ERTRAC in EGCI, direktor naprednih tehnologij v Volkswagnu

ZMOGLJIVOSTI ELEKTRIČNIH AVTOMOBILOV SO ZA VEČINO KUPCEV POPOLNOMA ZADOSTNE

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Robert Zabukovec

Prof. dr. Wolfgang Steiger je predsednik Evropske tehnološke platforme za cestni promet ERTRAC, predsednik Evropske pobude za zelene avtomobile (European Green Cars Initiative) in direktor naprednih tehnologij v korporaciji Volkswagen. Odličen poznavalec razvoja sodobnih pogonskih sistemov in dizajna je svojo kariero gradil v korporacijah Robert Bosch GmbH, Battelle Institute in Adam Opel AG, kjer je bil odgovoren za razvoj in testiranje dizelskih motorjev. Danes je pri Volkswagnu odgovoren za raziskave na področju pogonskih sistemov, tako dizelskih in bencinskih, kot tudi hibridnih in električnih. Je avtor preko sto publikacij

in predavanj, s katerimi se je predstavil na mnogih univerzah po vsem svetu, večkrat tudi na Kitajskem. Po izobrazbi je strojni inženir, diplomiral je na Tehnični univerzi Darmstadt, kjer je kasneje tudi doktoriral. Leta 2008 je postal profesor nemške Univerze Coburg. Leta 2005 je za svoje delo prejel nagrado prof. Ferdinanda Porscheja.

Z dr. Wolfgangom Steigerjem, ki v okviru Evropske tehnološke platforme za cestni promet ter Evropske pobude za zelene tehnologije sodeluje tudi s Hidrio, smo se pogovarjali o tem, kakšna bodo vozila prihodnosti.

Dr. Steiger, s kakšnim avtomobilom se vozite – klasičnim ali električnim?

Vozim se s klasičnim avtomobilom na dizelski pogon, opremljenim s tehnologijo »blue.motion«.

Svetovna proizvodnja nafte ne sledi vse večjim potrebam današnjega prometa. Bodo električni avtomobili zaradi pomanjkanja nafte v prihodnosti namesto alternativna možnost postali celo nujnost?

Na podlagi omenjenega dejstva vidim dva razloga za električne avtomobile – prvi je visoka učinkovitost tovrstnih avtomobilov, ki drastično zmanjša potrebe po energiji, drugi pa je uporaba alternativnih virov energije namesto surove nafte, še zlasti obnovljivih virov elektrike.

Koliko ljudi se bo po vaših napovedih v prihodnjem desetletju že vozilo z električnim avtomobilom?

Pri Volkswagnu pričakujemo 3-odstotni delež v letnem prometu leta 2020. Do leta 2030 pa se lahko poveča na 10%.

Velika večina voznikov bo torej v prihodnjih desetletjih še vozila avtomobile, ki jih bodo poganjali motorji z notranjim izgorevanjem. Kakšen razvoj pa napovedujete tem, klasičnim pogonskim sistemom?

Ti avtomobili bodo bolj učinkoviti kot današnji. Pričakujemo lahko 3-odstotno izboljšanje vsako leto. Večina teh avtomobilov bo hibridov, ker drugače žal ne gre. Ne zelo močni hibridi, z izjemno zmogljivimi motorji, ampak z najboljšim možnim razmerjem med stroški in učinkovitostjo.

Predstavitev vsakega novega avtomobila na električni pogon je za ljubitelje jeklenih konjičkov zelo vznemirljiva: napredne tehnologije in futurističen dizajn pritegnejo pozornost. Vseeno pa od avtomobila večina ljudi pričakuje predvsem praktičnost. Kdaj bodo električni avtomobili z vso pripadajočo infrastrukturo po vaših napovedih postali tudi praktični za uporabnike?

To je odvisno od zahtevane vrste mobilnosti potencialnih kupcev. Prve izmerljive obsege pričakujemo v letih 2013/2014. Ti avtomobili bodo zadovoljili zahteve strank. Edine resnične omejitve v primerjavi z avtomobili z motorji z notranjim izgorevanjem bodo v dosegu in največji možni hitrosti. V resnici pa so zmogljivosti električnih avtomobilov za večino kupcev popolnoma zadostne za njihove dejanske potrebe.

Kako je svet pripravljen na večanje deleža električnih avtomobilov? Drži, da so na večje število električnih vozil najslabše pripravljene Združene države Amerike?

Pri rasti deleža električnih avtomobilov je najpomembnejše električno omrežje. V Evropi in na Kitajskem imamo ogromne presežne zmogljivosti za proizvodnjo elektrike. To pomeni, da dodatna, nekaj odstotkov večja, obremenitev ne bo ogrozila stabilnosti omrežja. V ZDA je zadeva drugačna, zaradi nizke napetosti v omrežju, namreč 110 voltov, in na splošno izredno slabega stanja omrežja. Čas izpadov električnega toka v omrežju v ZDA že danes bistveno presega evropskega.

Razvoj električnih avtomobilov ne predvideva le drugačnih tehnologij za pogon samega vozila, pač pa tudi celo vrsto najsodobnejših in izjemno inteligentnih tehnologij, s katerimi bo npr. vozilo ves čas »on-line«. Znal bo predvideti dogajanje za ovinkom, pravite, preden se bomo dejansko pripeljali tja. Ali po vašem mnenju v prihodnosti ljudem ne bo več potrebno opravljati vozniškega izpita, pač pa bodo le prebrali navodila za uporabo in že sedli za volan?

Rastoč obseg pomožnih sistemov ni omejen le na električne avtomobile. To je splošen trend pri vseh avtomobilih. To lahko v končni fazi dejansko pomeni avtomobile, ki sami vozijo, vendar se to ne bo zgodilo jutri, čeprav so nekateri avtomobili v razvoju že predstavili možnost takšne, samostojne vožnje.

Kako pa bo z udobjem? Ga bodo električni avtomobili sploh lahko ponudili glede na to, da že malo več udobja (npr. klima, gretje) precej zmanjša število prevoženih kilometrov z enim polnjenjem?

Električni avtomobili bodo ponujali enako udobje kot klasični avtomobili. S predhodno pripravo avtomobila, medtem ko je ta priključen na omrežje, se lahko takšen vpliv zmanjša. Splošno zmanjšanje vseh parazitskih izgub je ena najbolj razgretih tem v nadaljnjem razvoju električnih avtomobilov.

Trenutno so cene električnih avtomobilov dokaj visoke. Kako se bo avtomobilska industrija na tem področju lahko približala kupcu in zagotovila, da mobilnost prihodnosti ne bo le privilegij bogatih?

Trenutno smo osredotočeni na znižanje cene, v kateri največji delež predstavlja akumulator. V naslednjih desetih letih bodo k znižanju

cene najbolj prispevali učinki obsega. S povečanjem obsega proizvodnje bi se dejanski strošek akumulatorja lahko zmanjšal za trikrat.

Všeč mi je vaša teza, da prodajalci avtomobilov v prihodnosti ne bodo več prodajali avtomobilov, pač pa mobilnost. Ko se bo nekdo odločal o nakupu avtomobila, ga bo prodajalec najprej vprašal, kakšen je njegov 'vzorec mobilnosti'. Lahko na kratko pojasnite?

Naši avtomobili danes izpolnjujejo vse zahteve kupcev na enem mestu, kot so na primer kratke vožnje v šolo ali trgovino, srednje dolge vožnje na delo in tudi dolge vožnje na počitnice. V prihodnosti bo potreba po učinkovitejši mobilnosti sprožila razvoj različnih avtomobilov in pogonskih sistemov za različne potrebe. Zato je treba avtomobil prilagoditi najbolj povprečnim potrebam kupcev. Ostale potrebe lahko zadovoljimo tako, da ponudimo druge rešitve, kot je na primer dodatni avto, ki bi si ga delilo več uporabnikov, ali najem avtomobila, ki bi ga voznikom za daljše vožnje omogočili prodajalci avtomobilov.

Po vaših napovedih bo leta 2050 kar 70-80% ljudi živel v tako imenovanih 'mega mestih'. Kako bodo ta ogromna mesta zagotavljala mobilnost ljudi?

Velik delež prebivalcev 'mega mest' bo potrebno zadovoljiti z masovnim prevozom, kljub temu pa bo vedno obstajala potreba po individualnem prevozu. Dobro bi bilo, če bi pri tem prevladovali električni avtomobili. Kot na Kitajskem bodo v takšnih mestih prevladovala e-kolesa.

Kakšne cilje si v segmentu električnih vozil zastavljate v korporaciji Volkswagen?

Tudi v tem segmentu želimo biti vodilni. V letu 2013 bomo začeli s serijsko proizvodnjo E-up!, v letu 2014 pa E-Golf. Hkrati bomo uvedli tudi veliko avtomobilov in hibridov s priključkom ter drugih avtomobilov z električnim akumulatorjem vseh blagovnih znamk.

Promet v Evropi ustvari kar četrtnino vseh emisij CO₂. Kaj lahko s skupnimi prizadevanji proizvajalcev avtomobilov, politike in samih voznikov na tem področju dejansko spremenimo, izboljšamo? Kakšna je na tem področju vloga združenja ERTRAC, ki ga vodite?

Za zmanjševanje emisij CO₂ je potreben sistemski pristop. Povečanje učinkovitosti na področju mobilnosti je treba združiti z dekarbonizacijo vseh vrst energije, ki se uporablja za zagotavljanje mobilnosti. Potrebujemo biogoriva na področju motorjev z notranjim izgorevanjem in obnovljive vire električne energije za električne avtomobile. ERTRAC igra pomembno vlogo v tem sistemskem pristopu, s tem ko združuje vse potrebne udeležence, upošteva skupne cilje na tem področju in pripravlja načrte, kako zagotoviti čimprejšnji prehod na prihodnjo trajnostno mobilnost brez CO₂.

Avtorici: **Tanja Mohorič,**
Helena Pregelj Tušar
Foto:
Robert Zabukovec

HIDRIINI INOVATORJI LETA 2010

V naravi vsakega človeka se skriva potencial za ustvarjalnost, odkrivanje in uresničevanje novih idej in zamisli. Znamo razmišljati, raziskovati, smo radovedni in vedoželjni. Skrivnost uspešnih pa se navadno skriva v motiviranosti in vztrajnosti, ki od idej vodita k uresničenim ciljem. Sodelavci Hidrie, ki jih predstavljamo na naslednjih straneh, so v preteklem letu uspešno prehodili pot od ideje do uresničitve zastavljenih ciljev. Nekateri od njih so ustvarili nove izdelke, drugi poslovne modele, tehnologije, diplomska dela ali izboljšave proizvodnih procesov. Vsem je skupno, da so naredili korak preko vsakdanjih službenih obveznosti. Gnala jih je želja, da ustvarijo več in bolje. Uspelo jim je, zato so na letošnjem inovacijskem forumu Hidrie, ki je potekal marca v Spodnji Idriji, prejeli posebna priznanja.

INOVACIJE NA PODROČJU IZDELKOV IN STORITEV

INOVATORJI:

Iztok Skočir, Igor Dolenc, Aleš Bizjak

INOVACIJA:

Grelnik nafte z integriranim senzorjem temperature in nivoja vode

Iztok Skočir, Igor Dolenc in Aleš Bizjak so razvili grelnik nafte z integriranim senzorjem temperature in nivoja vode. Grelnik nafte je na trgu prisoten približno deset let. Izvedba grelnika z integracijo dveh senzorjev, temperaturnega in vodnega, pa na svetovnem trgu predstavlja novost. Poleg klasičnega gretja nafte omogoča tudi merjenje njene temperature ter zaznavanje prisotnosti vode v nafti, ki se izloči v posebnem predelu filtra. Srce grelnega dela predstavljajo keramični »kamni«, ki zagotavljajo samokontrolno delovanje grelnika in preprečujejo možen nastanek vžiga goriva oz. požara na vozilu. Za rešitev, ki dosegata vse zahtevane ekološke standarde in je rezultat timskega dela Hidriinih strokovnjakov, v tesnem sodelovanju s poslovnim partnerjem, je že vložena patentna prijava. Izdelek bo vgrajen v vozila znamke Opel, nadgradnja sistema pa bo pripravljena tudi za druge kupce.

INOVATORJI:

Dr. Simon Strgar, Igor Kutleša, Matej Milavec, dr. Erik Pavlovič

INOVACIJA:

Strabag HDLS element za visokotlačno prezračevanje stavb

Inovatorji so razvili Strabag HDLS element za visokotlačno prezračevanje stavb, ki predstavlja preboj na področju prezračevanja stavb. Gre za prvo delujočo rešitev visokotlačnega prezračevanja, ki ustreza vsem standardom po zagotavljanju ugodja v bivalnem prostoru. Bistvo inovacije je v uporabi visokega tlaka za transport svežega zraka po stavbi in v kompleksni rešitvi procesa ekspanzije komprimiranega zraka. Prednosti, ki ju prinaša rešitev, sta opustitev razvodnih kanalov ter dodatna moč hlajenja zaradi ekspanzije zraka ob hkratnem učinkovitem zvočnem dušenju visokoturbulentnega toka zraka. Izdelek, narejen iz reciklabilnih in ekoloških materialov, je v fazi maloserijske proizvodnje, izpolnjeni so tudi pogoji za prijavo patenta.

INOVATORJI:

Tomaž Dremelj, Blaž Šuligoj, Jože Čadonič

INOVACIJA:

Room Air klimatska naprava

Inovatorji so v sodelovanju z nizozemskim kupcem razvili klimatsko napravo, ki z možnostjo postavitve neposredno v prezračevani prostor nudi nove možnosti energetske učinkovitega prezračevanja. V nasprotju s klasično klimatsko napravo ne potrebuje posebnega prostora in celotnega razvoda kanalske mreže in je s tem posebej primerna za obnovo stavb. Nov koncept ohišja brez ogrodja, 90% rekuperacija odpadnega zraka, možnost daljinskega upravljanja ter enostavna postavitve zagotavljajo odlične kompetenčne prednosti na številnih trgih.

INOVATORJA:

Vlado Schweiger, Jure Laharnar

INOVACIJA:

Hladilni sistem E-stroja

Inovatorja sta uspešno zaključila razvoj hladilnega sistema E-stroja. Delovanje stop/start sistema v hibridnih vozilih povzroča pregrevanje in termično preobremenitev komponent motorskega pogona, kar lahko vodi v odpoved celotnega sistema. Inovatorja sta ob sodelovanju strokovnjakov Hidria Inštituta za materiale in tehnologije in Hidria Inštituta Klima izdelala zasnovo hladilnega sistema, ki je pravo nasprotje konvencionalnemu razmišljanju. Odlitek je postal usmernik hladilnega sredstva, nerjavno tankostensko ohišje stroja pa je postalo interni prenosni medij med statorjem stroja in hladilno tekočino. Nova teza, da nerjavni material kljub nižji specifični toplotni prevodnosti lahko v tanki plasti izkazuje boljšo termoprevodnost od debelostenskega aluminija, se je potrdila. Poleg tega, da inovativnost konstrukcije zagotavlja večjo tesnost in odlične termoprevodne lastnosti, prinaša tudi manjše dimenzije ter nižjo ceno izdelka. Izdelek je prestal vsa testiranja in je trenutno v potrditvah v korporaciji BMW.

INOVACIJE NA PODROČJU TEHNOLOGIJ IN TEHNOLOŠKIH PROCESOV

INOVATOR:

Davorin Rejc

INOVACIJA:

Naprava za krivljenje uporov grelnikov zraka

Med razvojem ideje o optimizaciji proizvodnje uporov grelnikov zraka je inovator združil dve do sedaj ločeni funkciji: krivljenje kovinskih trakov ter istočasno obdelavo zaključkov upora. Zahtevnost izdelave, ki je posledica spreminjajočih se lastnosti obdelovanega materiala, je bila rešena z inovativnim pristopom k popisu radijev in kotov krivljenja ter uvedbo korekcijskega faktorja. Enostavno programiranje naprave, ki je bilo razvito vzporedno z napravo, omogoča hitre nastavitve in enostavno delo operaterja. Naprava je novost na trgu, poleg tega je ekološka in energetske učinkovita, z nizko stopnjo hrupa pa zadosti tudi evropskim standardom.

INOVATORJI:

**Rihard Čibej, Andrej Mrak, Franci Mohorič,
Darko Peternel, Denis Štremfelj, Marko
Tušar**

INOVACIJA:

Linija LEAR

Integracija štirih ločenih operacij v eno je vsekakor zahtevna naloga, ki so ji bili Hidriini inovatorji uspešno kos. Cilj inovatorjev je bil ugoditi zahtevi kupcev po povečanju dobav. S procesom združevanja operacij so dosegli prihranek prostora, izboljšanje produktivnosti, povečanje pretočnosti in sprostitev kapacitet za nove projekte. Ključ do vsega pa je inovativna rešitev v posnemanju roba odprtine, kjer se vtiskuje navoj. Prvotno je bila namreč to samostojna operacija, zdaj pa je integrirana v samo orodje za fino štancanje in s tem predstavlja popolnoma novo rešitev obdelave izdelka.

INOVATORJA:

Ivan Kosmač, Boris Eler

INOVACIJA:

Obdelava oljnovodnih emulzij z ultrafiltracijo

Emulzije, uporabljene v procesu litja, ki so odvedene v okolje ali sanitarno kanalizacijo brez predhodne obdelave, imajo izredno škodljive vplive na vodno okolje. Inovatorja sta se uspešno spopadla z izzivom, kako zagotoviti ekološko neoporečno rešitev, hkrati pa povečati zmogljivosti čistilne naprave. V projektu, ki je bil sofinanciran z evropskimi sredstvi, sta inovatorja s sodelavci kot novost uvedla kombinacijo membranske ultrafiltracije s keramičnimi moduli. Take rešitve ni bilo najti nikjer v literaturi in predstavlja nov pristop k obdelavi industrijskih voda. Sodelovanje s Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo ni prineslo samo nove tehnične rešitve, pač pa tudi bistvene prihranke zaradi zmanjšanja logističnih in transportnih stroškov ter pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja.

INOVACIJE NA PODROČJU POSLOVNIH MODELOV IN PROCESOV

INOVATORJI:

Renato Gnezda, mag. Aleš Poljanšek, dr. Boštjan Zajec

INOVACIJA:

Projekt WESPA

Projekt WESPA predstavlja interdisciplinarni pristop k reševanju zahtev kupca. Nadgrajuje dosednji »enostavni« aplikativni model izvedbe kupčevega naročila s proaktivno ponudbo rešitev, ki kupcu odgovorijo na vprašanja, kako na lastnosti izdelka vplivajo različne kvalitete pločevin, debeline pločevin in kakšne so primerjalne elektromagnetne lastnosti proizvodov, izdelanih z različnimi tehnologijami spajanja lamel. Kombinacija inženirske podpore in predrazvojnih aktivnosti s prodajnimi na ta način prinaša bistvene prednosti pred konkurenco. Rezultati projekta so bili že uporabljeni pri projektih kupcev Bosch, Magna in Grundfos, zanimanje za tak način dela pa so že izkazali tudi BMW, Daimler in Iskra Avtoelektrika.

INOVATORJI:

Aleksander Hatlak, Goran Demšar, Tomaž Flego

INOVACIJA:

Hitra in učinkovita priprava zavezujočih ponudb za dobavo in izvedbo sončnih elektrarn »na ključ«

Avtorji inovacije so razvili hitro in učinkovito pripravo zavezujočih ponudb za dobavo in izvedbo sončnih elektrarn na ključ. Rešitev so našli v celovitejšem razumevanju potreb potencialnega investitorja, ki praviloma na osnovi idejnega projekta čaka na izdelavo ponudbe. Nov pristop se skriva v pripravi zavezujoče ponudbe ob samem ogledu objekta, s čimer ekipa Hidrie močno odstopa od konkurence. Izdelana aplikacija ob enostavnem vnosu vseh potrebnih parametrov omogoča, da potencialni kupec prejme vse potrebne informacije za odločitev o investiciji. Odziv kupcev, bank in projektantov je izredno pozitiven, saj lahko z nekaj znanja sami razberejo ekonomski izračun in napovedan donos obravnavane investicije. S tem je s kupcem vzpostavljen odnos zaupanja, ki je ključen za nadaljnje uspešno sodelovanje.

Hidria

SONČNE ELEKTRARNE

Proizvodnja električne energije

Fotonapetostni moduli priznane blagovne znamke KYOCERA, pionirja fotovoltaike v svetu s 35 letno tradicijo in izkušnjami na področju solarne energije.

Nudimo celovito izvedbo sončnih elektrarn:

- Projektiranje in izgradnja
- Servis in vzdrževanje

Priprava tople sanitarne vode in dogrevanje

Termosolarni sistemi za toplo sanitarno vodo s pridobitvijo nepovratnih sredstev

že od 1.666,00 EUR +DDV*.

* cena je brez montaže

MODRA ŠTEVILKA

080 87 57

www.hidria.si sonce@hidria.com

Hidria Inženiring d.o.o., Godovič 150, 5275 Godovič, Slovenija

IZBOLJŠAVE

INOVATORJI:

Uroš Bucaj, Alfio Krivičič, Boris Stanič

INOVACIJA:

Posodobitev sistema za hlajenje vozil na dinamometru

Pri razvoju novih modelov dvokoles je v skladu z zakonodajo potrebno meriti emisije izpušnih plinov. Ker sistem za izvajanje meritev ni zagotavljal ustreznih rezultatov, saj simulacija zračnega upora ni zadostila primerljivim pogojem na cesti, prav tako pa ne direktivam za preizkušanje koles z motorjem, so se meritve izvajale pri zunanjem izvajalcu. Z nadgradnjo obstoječega sistema so avtorji najboljše izboljšave dosegli prilagoditve usmerjenega vetra glede na hitrost vrtenja koles, ustrezno hitrost obtočnega zraka, s tem pa tudi možnost preverjanja skladnosti z veljavnimi direktivami za emisije plinov. Avtorji izboljšave so na ta način ustvarili 45.000 evrov letnega prihranka.

INOVATOR:

Fahrudin Lozić

INOVACIJA:

Izboljšana produktivnost na obdelavi 4gCAR

Izdelava utorov pri mehanski obdelavi odlitkov za kupca JTEKT je bila časovno izredno zahtevna, z izdelavo novega CNC programa in uvedbo nove spremenljivke pa se je čas izdelave znižal za kar 20%, pri čemer nov način obdelave ne vpliva na poslabšanje čistosti obdelovanca. Čisti prihranek z uvedbo novega postopka znaša 44.000 evrov letno.

INOVATORJA:

Marko Peternelj, Marko Trček

INOVACIJA:

Krmiljenje čistilne naprave

Namesto nakupa novega računalnika in nove programske opreme sta predlagatelja izboljšave s postopkom virtualizacije prenesla tako imenovano »virtualno sliko« celotnega starega računalnika na povsem novi računalnik ter tako ohranila vse funkcionalnosti delovanja krmiljenja naprave na novi, zanesljivejši računalniški opremi. S tem sta prihranila 29.000 evrov. Pomembno je, da bo Hidria lahko takšen postopek virtualizacije uporabljala tudi na drugih kritičnih namenskih računalnikih.

Bogdan Lapanja se je v lanskem poslovnem letu izkazal kot vodja organizacijske enote z največ izboljšavami na zaposlenega, zato je na Inovacijskem forumu Hidrie prejel posebno priznanje za najboljšega vodjo, enota Plamenske svečke, ki jo vodi, pa priznanje za najboljšo organizacijsko enoto v Hidrii po številu inovativnih predlogov za izboljšave.

DIPLOMSKE NALOGE

David Mašera

Optimizacija postopka izdelave elektronskih vezij

Diplomsko delo je nastalo na podlagi Hidriinega interesa po izboljšanju kakovosti proizvodnje elektronskih vezij na oddelku elektronike. V delu so zajeti problemi in rešitve pri optimizaciji naprav ter konstrukcijskih popravkov na izdelkih kupca UFI. Delo je nastajalo vzporedno z izvajanjem inovacij in sprememb v izdelkih ter samem oddelku elektronike, kjer sedaj delo poteka nemoteno v višjem količinskem in kakovostnem razredu.

Tomaž Flego

Primerjalna analiza fotovoltaičnih in termosolarnih sistemov

Diplomsko delo obravnava dva sodobna energetska koncepta, ki izkoriščata sonce kot neusahljiv in obnovljiv vir energije. Prvi koncept predstavljajo fotonapetostni sistemi, ki neposredno pretvarjajo sončno energijo v električno. Drugi koncept zajema termosolarne sisteme, ki sončno energijo pretvarjajo v toploto za segrevanje sanitarne vode ali ogrevanje objektov. Delo primerja obratovanje obeh sistemov ob predpostavki idealnih pogojev delovanja z delovanjem sistemov v realnih pogojih.

Jaka Kleč

Pogonski sistemi v električnih in hibridnih vozilih

Jaka Kleč je svojo diplomsko nalogo posvetil pogonskim sistemom v električnih in hibridnih vozilih. V teoretičnem delu se je dotaknil kratke zgodovine električnih vozil od leta 1830 dalje ter raziskal vse najpogosteje vgrajene električne motorje v pogonih električnih, plug-in in hibridnih vozil, od enosmernih, ki so bili najpogosteje uporabljeni na začetku razvoja, pa tudi v drugi polovici 20. stoletja, do učinkovitejših indukcijskih motorjev s kratkostično kletko, sinhronskih motorjev s trajnimi magneti na rotorju, enosmernih elektronsko komutiranih motorjev ali reluktančnih motorjev.

NOVO

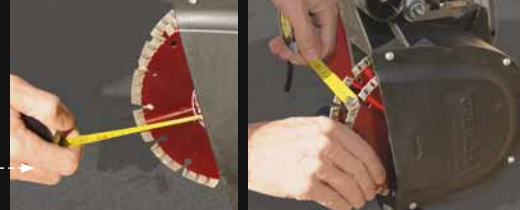
PERLES

IZZIV PROFESIONALCEV

www.perles.com

Precizno delo

- zvezno nastavljeni **globina in širina rezanja** omogočata prilagoditev vsakršnim delovnim zahtevam

- **hitro nastavljanje** širine rezanja

- **kazalec** linije rezanja

- vzporedna zunanja kolesa omogočajo natančno **rezanje ob letvi**

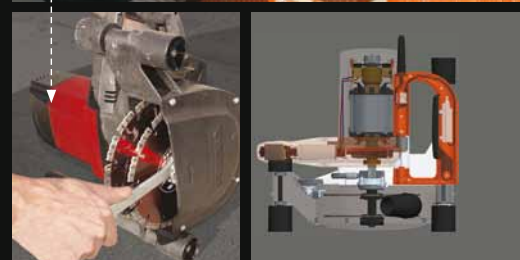
Izjemna moč

- izjemno močan motor 2300 W omogoča veliko kapaciteto ter hitrost dela

Priročna uporaba

- pokrov rezalnih plošč za izjemno učinkovito odsesavanje prahu, kar zagotavlja brezprašno delo tudi v zaprtih prostorih

- enostavna in hitra menjava pribora

- kovček za lahek transport

Varnost in dolga življenjska doba

- elektronika zagotavlja mehki zagon ter varuje orodje pred preobremenitvijo
- protivklopna zapora stikala omogoča varno delo
- učinkovito izvedeno hlajenje motorja
- kroglični ležaji v kolesih za lažje vodenje stroja

Profesionalni zidni rezkar WSF 2360.

Moč prilagajanja.

Predstavljamo vam zidni rezkar

WSF 2360

novo specializirano orodje v programu Perlesa®, ki smo ga razvili v sodelovanju s svetovno znano Husqvarno®. Izdelek je zasnovan za profesionalno izdelavo utorov v armirani beton, opeko, kamen in polibeton. Poleg izjemne moči 2300 W, orodje odlikuje možnost preciznega nastavljanja širine in globine rezanja.

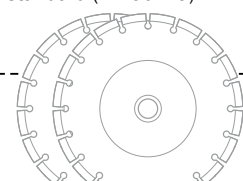
Model	WSF 2360
Moč	2300 W
Št. vrtljajev	6500 min ⁻¹
Premer rezalne plošče	180 mm
Globina rezanja	3 - 60 mm
Širina rezanja	15 - 44 mm
Masa	7,6 kg
Področje delovanja:	armiran beton, opeka, kamen in polibeton
Izolacija:	dvojna izolacija, Evropski standard (EN 60745)
Standardni pribor:	

ključ za menjavo plošč

inbus ključ

2 UN-T diamantni rezilni plošči

Vsem kupcem izdelkov Perles ponujamo možnost uveljavljanja 3-letne garancije ob registraciji na www.perles.com

HIDRIA PERLES, d.o.o.
Savska loka 2, 4000 Kranj, Slovenija
tel.: 04 20 76 400, faks: 04 20 76 428
perles@hidria.com
www.perles.com

MOJ DAN

PODPREDSIEDNIK POSLOVODNEGA
ODBORA HIDRIE IN GLAVNI
DIREKTOR HIDRIE IMP KLIMA

MAG. STANE URŠIČ

- 05:00** Spet jutranji alarm, še enkrat se obrnem
- 05:15** No, pa 'pejmo'
- 05:30** Časopis: poslovni del, šport, mednarodne novice
- 06:00** Malo rekreacije za dobro jutro: tek
- 06:30** Tuširanje in zajtrk
- 07:00** Odhod od doma, prevoz otrok v šolo, pot v Godovič
- 08:30** Najprej elektronska sporočila
- 09:30** Sestanek z Igorjem Rupnikom: nova organizacija v proizvodnji
- 10:30** Spet elektronska sporočila, telefoni, komunikacija s prodajniki...
- 11:30** Sestanek z Branetom Lapajnetom: procesi in njihova redefinicija
- 12:30** Kosilo
- 13:00** Kolegij skupine Hidria IMP Klima: poslovanje, naloge,...
- 15:00** Priprava za sestanek naslednjega dne: prestrukturiranje s predsednikom poslovnega odbora Iztokom Seljakom
- 16:30** Spet elektronska sporočila
- 17:30** Sestanek z Andrejem Rejcem o situaciji v Hidriini družbi Uniklima Sarajevo: priložnosti, izzivi,...
- 19:00** Pot domov
- 20:00** Malo družinskega življenja
- 21:30** Še nekaj elektronskih sporočil, pregled poročil, analiza terjatev,...
- 23:00** Spat bo treba, prej še malo TV za slajši spanec...
- 23:30-24:00** Lahko noč!

Kandidiraj na razpisu za štipendijo za šolsko leto **2011/2012** za naslednje smeri študija:

ELEKTRIKAR (IV)
OBLIKOVALEC KOVIN - ORODJAR (IV)
MEHATRONIK OPERATER (IV)
STROJNI TEHNIK (V)
STROJNIŠTVO (VI/1, VI/2, VII)
ELEKTROTEHNIKA (VI/2, VII)

David Mašera, dobitnik nagrade za najboljšo diplomsko nalogo v korporaciji Hidria za leto 2010

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ HIDRIE ZA ŠOLSKO LETO **2011/2012**

Hidria se uvršča med vodilne evropske in svetovne korporacije na področju **klimatizacije zgradb** in **avtomobilskih tehnologij**. Zavezani smo k razvoju najsodobnejših rešitev za **ugodje bivanja v prostoru** ter **zeleno mobilnost**.

Smo inovativna visokotehnološka mednarodna korporacija, ki z bogatimi izkušnjami iz preteklosti ustvarja najsodobnejše izdelke za prihodnost.

Odgovorni smo za prihodnje rodove, zato v skladu z načeli družbene odgovornosti razvijamo okolju prijazne izdelke in vlagamo v razvoj lokalnih skupnosti, v katerih poslujemo.

S štipendiranjem in aktivnim sodelovanjem s šolami in fakultetami mladim omogočamo spoznavanje delovnega utripa in razvoja Hidrie.

Kontakt:

stipendije@hidria.com
www.hidria.com

Avtorica:
Tina Poljanšek,
 Mestna knjižnica
 in čitalnica Idrija

BEREMO O ZELENIH TEHNOLOGIJAH

Vid Pečjak ČLOVEK IN EKOLOŠKA KRIZA

Dr. Vid Pečjak velja za enega najpomembnejših strokovnjakov na področju psihologije v Sloveniji. Njegovo delo *Človek in ekološka kriza* prikazuje škodljivo poseganje posameznikov, gospodarskih panog in organizacij v naravno okolje, vzroke tega početja in številne druge posledice. Rešitev iz ekološke krize je po avtorjevem mnenju sprememba v vedenju posameznikov, kjer ključno vlogo odigra vzgoja, ki mora poudarjati celovit osebnostni razvoj ter razvijanje ustvarjalnega značaja in čuta. Za miselni preskok so zato pomembne tudi spremembe na širšem družbenem področju, v smislu drugačne etike in kulture družbe.

EKOREMEDIACIJE

»So sredstvo za doseganje okoljskih ciljev in trajnostnega razvoja Slovenije.«

Zbornik *Ekoremediacije* je zbral in uredil dr. Jaka Razinger. Z ekoremediacijami varujemo okolje in ga obnavljamo na način, kot deluje narava. S tem se krepijo notranje samoobrambne sposobnosti narave in okolja. To pa omogoča, da lahko v pokrajini razvijamo tiste dejavnosti, ki upoštevajo naravne omejitve, in s tem pripomoremo k notranji stabilnosti okolja, kar je dodana vrednost ekoremediacij.

Thomas L. Friedman VROČ, RAVEN IN NAGNETEN SVET

»Zakaj potrebujemo zeleno revolucijo – in kako lahko ta obnovi Ameriko.«

Knjiga *Vroč, raven in nagneten svet* je vsebinsko poglobljeno nadaljevanje knjige *Izravnavanje sveta*, ki poleg posledic tehnološke globalizacije v svoj predmet raziskovanja zajame še problem globalnega segrevanja in prenaseljenosti. Avtor nazorno razčleni vzroke največjih groženj, ki pretijo svetovni civilizaciji, in na podlagi konkretnih primerov ponudi ustrezno rešitev. Odgovor vidi v zeleni revoluciji – prenovi človeškega odnosa do okoljske problematike, prestrukturiranju gospodarstva in obratu k zeleni energiji.

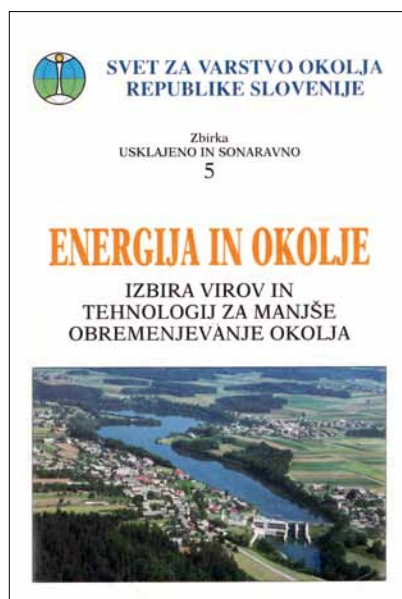
»Evropa bo zelena celina ali pa je ne bo. Zemlja bo moder planet ali pa je ne bo.« Janez Potočnik

Sašo Medved in Ciril Arkar
**ENERGIJA IN OKOLJE:
 OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE**

Živimo v času, ko se pogled na neomejeno porabo energije spreminja. Obdobje fosilnih goriv se očitno končuje, zato iščemo nove energetske vire in tehnologije. Učbenik je namenjen predvsem študentom strojništva, ki se spoznavajo s smotrno rabo energije in izkoriščanjem obnovljivih virov energije. Delo pa je vsekakor zanimivo tudi za vse, ki se z obnovljivimi viri energije ukvarjajo poklicno.

»Fosilna goriva onesnažujejo okolje in so tako osnovni vzrok za podnebne spremembe.«

Peter Novak in Sašo Medved
ENERGIJA IN OKOLJE

Energija in okolje je peta knjižica iz zbirke Usklajeno in sonaravno, ki jo izdaja Svet za varstvo okolja Republike Slovenije. Avtorja celostno predstavljata energijo in prispevata k temu, da so nasveti za varčevanje z njo bolj razumljivi.

»Nujno je gospodarno ravnanje z energijo.«

Steve Parker
ENERGIJA ZA PRIHODNOST

Upravičeno nas skrbi, da nenadoma nastane »električni mrk«, saj večino energije dobimo iz goriv, ki jih jutri lahko zmanjka. Zato moramo iskati nove vire pridobivanja energije iz »čistejših in bolj zelenih« virov, ki bodo obstajali tudi v daljni prihodnosti: sončne svetlobe, vetra, geotermalne energije, plimovanja in valov ...

»Nekega dne lahko luči ugasnejo – in se ne prižgejo več.«

■ Novinarska konferenca ob združitvi Hidrie in družbe Dr. Karl Bausch

■ Podelitev donacij mladim glasbenikom

DECEMBER

Hidria in Bausch odslej pod isto streho

Donacije glasbenim talentom

Hidria in Bausch odslej pod isto streho

Donacije glasbenim talentom

16. decembra sta **Hidria** in nemška družba **Dr. Karl Bausch** s podpisom pogodbe uspešno zaključili proces združitve, s čimer je bila družba Dr. Karl Bausch priključena korporaciji Hidria. Družba Dr. Karl Bausch predstavlja enega vodilnih evropskih razvojnih dobaviteljev visoko tehnoloških rešitev za avtomobilsko industrijo ter preferenčnega dobavitelja korporacije **Bosch**. Hidria je s priključitvijo nemške družbe močno povečala že danes največji in hitro rastoči program lamel, okrepila svojo vlogo na nemškem tržišču ter utrdila pozicijo enega od štirih vodilnih evropskih proizvajalcev lamel za elektromotorje. ■

Preko dvesto vodilnih sodelavk in sodelavcev Hidrie iz Bosne in Hercegovine, Ekvadorja, Nemčije in Slovenije, ki so se na povabilo predsednika upravnega odbora **Edvarda Svetlika** udeležili decembrskega novoletnega sprejema v Spodnji Idriji, se je ob koncu poslovnega leta odzvalo povabilu korporacije k sodelovanju v družbeno odgovorni akciji zbiranja sredstev za razvoj mladih glasbenih talentov. 5.000 evrov, ki so jih zbrali v akciji, so podelili trem mladim glasbenikom: violinistki **Sofyi Agnessi Yakuntsovi**, saksofonistu **Nacetu Kogeuju** in hornistu **Žanu Menardu**, Godbeno društvo pa je z donacijo postalo bogatejšo za novo glasbilo - timpan. ■

■ Mladi raziskovalci so se srečali na Kendovem dvorcu.

■ Konference o Hidriinih talnih konvektorjev se je udeležilo enajst ključnih distributerjev.

JANUAR

Srečanje mladih raziskovalcev

Konferenca za distributerje talnih konvektorjev

Srečanje mladih raziskovalcev

Konferenca za distributerje talnih konvektorjev

Dan Hidrie Rotomatika

Zimske igre Hidria

Na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji je 21. januarja potekalo srečanje Hidriinih mladih raziskovalcev. Mladi raziskovalci, ki so se ob tej priložnosti srečali s podpredsednikom poslovnega odbora **Milošem Šturmom**, direktorico za razvoj in izobraževanje ključnih kadrov **Tanjo Kenda** in direktorico za inovacijsko kulturo in evropske projekte **Tanjo Mohorič**, so na srečanju spregovorili predvsem o svojih raziskovalnih aktivnostih in izmenjali dosedanje izkušnje. Med desetimi udeleženci so se letošnjega srečanja udeležili trije novi Hidriini mladi raziskovalci – **Matej Milavec** iz Hidria Inštituta Klima ter **Špela Bolka** in **Andraž Kontarček**, oba iz Hidria Inštituta za materiale in tehnologije. ■

Med 19. in 21. januarjem je Hidria IMP Klima organizirala razvojno konferenco na temo nadaljnega razvoja talnih konvektorjev, ki v zadnjih letih spadajo med najboljše prodajane skupine izdelkov v Hidrii. Vabilu na konferenco se je odzvalo enajst ključnih distributerjev iz šestih držav, ki so tekom seminarja podali številne predloge izboljšav ter predstavili svoje izkušnje na posameznih tržiščih. ■

■ Udeležence Dneva Hidrie Rotomatika je uvodoma nagovoril glavni direktor Dušan Lapajne.

■ Zmagovalci Zimskih iger Hidria 2011

■ Vodilni iz podjetij razvojnega centra SiEVA

Dan Hidrie Rotomatika

27. januarja se je 120 sodelavcev udeležilo 6. Dneva Hidrie Rotomatika. Glavni direktor **Dušan Lapajne** je na dogodku poleg strategije družbe Hidria Rotomatika predstavil projekt Bausch, sledile so predstavitve strategij posameznih programov, ki so jih pripravili direktorji poslovnih enot. O tem, kako se je Hidria Rotomatika v lanskem letu spopadala z izzivi postavitve novega informacijskega sistema LN, so spregovorili **Janja Velikajne**, **Katja Bajec Felc** in **Beno Bukovec**. V zadnjem delu dogodka je Hidria Rotomatika gostila predavatelja in svetovalca **Aarona Marka**, ki je nazorno razložil in pokazal, zakaj je uspeh odvisen od vsakega posameznika. ■

9. Zimske igre Hidria

Bele strmine Smučarskega centra Cerklje ob noči so 30. januarja na tradicionalne Zimske igre Hidria privabile skoraj 2.000 zaposlenih, družinskih članov, upokojencev in štipendistov Hidrie iz Godoviča, Idrije, Jesenic, Kopra, Kranja, Ljubljane, Spodnje Idrije in Tolmina. Predsednik upravnega odbora **Edvard Svetlik** in predsednik poslovnega odbora **mag. Iztok Seljak** sta zbranim zaželela prijetno počutje ter skupaj s predsednico Hidrie FIN **Andro Krapš Rejc** podelila pokale najboljše uvrščenim ekipam. Na tekmovanju so se najbolj odrezali tekmovalci ekipe **Hidria Rotomatika** pred **Hidrio AET** in **Hidrio IMP Klima**. ■

FEBRUAR

Konzorcij SiEVA najprepričljivejši

V konzorciju SiEVA so februarja z veseljem sprejeli novico, da je bil njihov projekt med vsemi, ki so se s področja avtomobilske industrije prijaviли na javni razpis za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – Razvojni centri slovenskega gospodarstva, izbran kot najboljši in najprepričljivejši. Dosežen rezultat bo partnerskim podjetjem - **Cimosu**, **Hidrii**, **Iskri Avtoelektrika**, **Iskri Mehanizmi Lipnica**, **Kolektor Group**, **Mariborski livarni Maribor**, **Polycomu Škofja Loka** in **TPV** – omogočil v partnerstvu SiEVA vzpostaviti inovativno razvojno jedro slovenske avtomobilske industrije. ■

■ Predsednik vlade Borut Pahor si je ogledal laboratorije Hidria Inštituta Klima.

■ Hidriino znanje je vgrajeno v novi Peugeot 508.

MAREC

Premier Pahor obiskali Hidrio

Peugeot Slovenije in Hidria skupaj predstavila novi Peugeot 508

Premier Pahor obiskali Hidrio

Peugeot Slovenije in Hidria skupaj predstavila novi Peugeot 508

Hidria razglasila inovatorje leta

Hidria na sejmu ISH v Frankfurtu

Hidrio so v okviru obiska slovenske vlade na severnem Primorskem obiskali predsednik vlade **Borut Pahor**, ministrica za gospodarstvo **mag. Darja Radič** ter minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo **Gregor Golobič**. Predsednik vlade in ministrica sta si ob tej priložnosti ogledala Hidria Inštitut Klima v Godoviču, v nadaljevanju pa sta se z vodstvom Hidrie na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji pogovarjala o priložnostih za razvoj slovenskega gospodarstva na področju profesionalne klimatizacije zgradb ter avtomobilske industrije, ki za Hidrio predstavljata ključni razvojni usmeritvi. Minister za visoko šolstvo se je v Godoviču srečal z vodilnimi iz podjetij in ustanov, združenih v kompetenčni center TIGR, ki se osredotoča na trajnostno in inovativno gradbeništvo. ■

Peugeot Slovenija je 4. marca premierno predstavil novo vozilo iz družine Peugeot – limuzino **Peugeot 508**. Pri predstavitvi je sodelovala tudi Hidria, ki je v vozilu s svojimi rešitvami prisotna kar v treh sklopih. V novi Peugeot 508 je poleg vžignega sistema Hidrie vgrajeno še Hidriino ohišje hidravličnega volanskega sistema, ki s svojimi lastnostmi znatno prispeva k večji ekonomičnosti oz. energetske učinkovitosti novega člana Peugeotove družine. Poleg tega so v vozilo vgrajene tudi Hidriine komponente za hidravlično črpalko, s čimer je Hidria odigrala pomembno vlogo pri upravljanju vozila. ■

■ Podelitev nagrad in priznanj najboljšim inovatorjem, avtorjem izboljšav in diplomskih del

■ Hidria na sejmju ISH v Frankfurtu

Hidria razglasila inovatorje leta

Na 6. Inovacijskem forumu Hidrie, ki je 11. marca potekal na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji, je Hidria podelila nagrade in priznanja inovatorjem leta, avtorjem izboljšav z največjo gospodarsko koristjo ter avtorjem najboljših diplomskih del v letu 2011. V kategoriji izdelkov so naziv inovatorji leta 2010 osvojili **Iztok Skočir**, **Igor Dolenc** in **Aleš Bizjak** za razvoj grelnika nafte z integriranim senzorjem temperature in nivoja vode. ■

Hidria na sejmju ISH v Frankfurtu

Marca je v Frankfurtu potekal največji svetovni strokovni sejem s področja klimatizacije, gradnje in obnovljivih virov energije ISH 2011. Med več kot 2400 razstavljalci z vsega sveta je svoje najnovejše rešitve in inovativne sisteme s področja klimatizacije, gretja in hlajenja predstavila tudi Hidria. Vsem letos razstavljenim Hidriinim novostim je skupna visoka stopnja energetske učinkovitosti, ki je ob čedalje višjih zahtevah okoljevarstvene zakonodaje in vse večji osveščenosti o učinkoviti rabi energije eno glavnih vodil Hidriinih strokovnjakov pri razvoju novih in naprednih rešitev. ■

APRIL

Ustanovljeno podjetje SiEVA d.o.o.

Študenti programa Green Industry MBA obiskali Hidrio

Podpisana nova podjetniška kolektivna pogodba

Uspešen nastop na Bližnjem Vzhodu

Hidria del novoustanovljenega razvojnega centra Nela

Tomos in Hidria na Eko dnevu v Idriji

13. največji slovenski izvoznik

Tesnejše sodelovanje z Inštitutom Jožef Stefan

Srečanje z visokimi predstavniki Kitajske

Hidria sklenila poslovno sodelovanje z Weishaupt

■ Podpis družbene pogodbe ob ustanovitvi podjetja SiEVA d.o.o.

■ Študenti Green Industry MBA ob obisku Hidrie

■ V Hidrii Rotomatika je bila aprila podpisana nova podjetniška kolektivna pogodba.

Ustanovljeno podjetje SiEVA d.o.o.

Predstavniki osmih podjetij s področja razvoja in proizvodnje komponent in sistemov za avtomobilsko industrijo - Cimos, Hidrie, Iskre Avtoelektrike, Iskre Mehanizmi Lipnica, Kolektor Group, Mariborske livarne Maribor, Polycoma Škofja Loka in TPV - so 12. aprila v Spodnji Idriji podpisali družbeno pogodbo, s čimer je bilo tudi uradno ustanovljeno podjetje SiEVA d.o.o. Razvojno podjetje SiEVA d.o.o., ki ga vodi **Miloš Šturm** iz Hidrie, bo zaposlovalo okoli 50 vrhunskih razvojnih strokovnjakov, ki se bodo osredotočali na razvoj inovativnih rešitev za zeleno mobilnost, večjo varnost in udobje potnikov v najsodobnejših vozilih. ■

Študenti programa Green Industry MBA obiskali Hidrio

11. aprila je Hidria Inštitut Klima v Godoviču obiskalo šest študentov ICPE – Mednarodnega centra za promocijo podjetij. Gre za medvladno in mednarodno organizacijo s sedežem v Ljubljani, ustanovljeno na pobudo Združenih narodov leta 1974. Študentje iz Indije, Šrilanke, Brazilije in Albanije so si ogledali inštitut in se seznanili z delom, ki v njem poteka. Vseh šest študentov je sicer vključenih v nov, inovativen program Green Industry MBA, ki vključuje tako znanja poslovnega upravljanja, kot tudi magisterij iz ekotehnologij. V okviru praktičnega usposabljanja so študenti poleg Hidriinega inštituta obiskali še več uspešnih slovenskih podjetij, ki inovativno pristopajo k uporabi zelenih tehnologij, managementu podnebnih sprememb ali se intenzivno posvečajo zelenim industrijam. ■

Podpisana nova podjetniška kolektivna pogodba

Vodstvo **Hidrie Rotomatika** je 19. aprila s podpisom nove podjetniške kolektivne pogodbe uspešno zaključilo leto dni trajajoča usklajevanja z reprezentativnimi sindikati. Poleg normativnega in tarifnega dela podjetniške kolektivne pogodbe je bil usklajen tudi model usklajevanja osnovnih plač zaposlenih in uveden turnusni dodatek na osnovno plačo. Zaključek pogajanj in podpis podjetniške kolektivne pogodbe pomeni uspešen sklep leto dni trajajočega socialnega dialoga med vodstvom družbe in reprezentativnimi sindikati. Nova podjetniška kolektivna pogodba natančno opredeljuje in ureja pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnih razmerij zaposlenih, v skladu z zakoni, v Sloveniji ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in za delodajalca veljavnimi kolektivnimi pogodbami. ■

■ Energetsko učinkovite klimatske naprave so sodelavci Hidrie predstavili v Katarju.

■ Hidria se uvršča med največje slovenske izvoznike.

Uspešen nastop na Bližnjem Vzhodu

Hidria je skupaj s poslovnim partnerjem **Hits Qatar**, preko katerega se predstavlja na tržišču Katarja, uspešno izvedla seminar na temo energetske varčnih klimatskih naprav in sistemov distribucije zraka, prilagojenih izrednim klimatskim razmeram. Seminarja se je udeležilo preko 50 udeležencev, ki so prepoznali inovativnost in konkurenčnost sistemov Hidrie. S seminarjem je tako Hidria vstopila na novo tržno območje, kjer pričakuje izredno uspešno prodajo v naslednjih letih. Katar je država z najhitrejšim razvojem investicij na Bližnjem Vzhodu. S svojim naftnim in plinskim naravnim bogastvom predstavlja pravi paradiz za izvedbo sodobnih arhitekturnih projektov. ■

Hidria del novoustanovljenega razvojnega centra Nela

Predstavniki desetih vodilnih slovenskih elektro-predelovalnih podjetij, med njimi tudi Hidria, so 14. aprila podpisali pogodbo o ustanovitvi razvojnega centra za elektroindustrijo in elektroniko **Nela**. Vrednost projekta Nela je 41 milijonov evrov, od česar bodo dobro polovico prispevali člani konzorcija – poleg Hidrie so v njem še: **Domel, Eti, Iskra ISD, Iskra Mehanizmi, Iskratel, Iskra Varjenje, LTH Ulitki, Lotrič** in **Zavod livarske industrije** –. 20 milijonov evrov pa bo prispevala država, saj je bil konzorcij uspešen na javnem razpisu ministrstva za gospodarstvo za sofinanciranje razvojnih centrov. ■

Tomos in Hidria na Eko dnevu v Idriji

Med 9. in 16. aprilom je v Idriji potekal Eko teden s preko tridesetimi dogodki na temo odnosa do okolja, zdravja ter trajnostnega razvoja. Na sobotni zaključni prireditvi Eko dan so si obiskovalci lahko med drugim ogledali novi Tomosov električni skuter **E-lite**, z najsodobnejšimi solarnimi sistemi pa se je obiskovalcem predstavila tudi **Hidria**. ■

13. največji slovenski izvoznik

Hidria se uvršča med največje slovenske izvoznike. Na lestvici največjih izvoznikov leta 2010, ki jo je pripravilo uredništvo časopisa Delo, se je uvrstila na 13. mesto. V letu 2010 je Hidria predvsem v avtomobilskem segmentu v primerjavi z letom 2009 beležila močno rast. S predrazvojnimi in razvojnimi kompetencami je Hidria pridobila številne nove razvojne in proizvodne nominacije, ob koncu poslovnega leta 2010 pa uspešno zaključila tudi prevzem nemške družbe Dr. Karl Bausch. ■

■ Vodilni iz podjetij razvojnega centra NELA

■ Boštjan Bratuš, podpredsednik poslovnega odbora Hidrie, se je srečal z visokimi predstavniki LR Kitajske.

■ Kondenzatorski motorji za Weishaupt

Tesnejše sodelovanje z Inštitutom Jožef Stefan

Predstavniki vodstva Hidrie so 19. aprila obiskali Inštitut Jožef Stefan (IJS) v Ljubljani, kjer so se pogovarjali o možnostih medsebojnega sodelovanja. Obe strani sta zainteresirani za vzpostavitev tesnejših stikov, saj se pri svojem delu soočata s širokim spektrom tem in vprašanj, ki predstavljajo svojevrstne izzive, tako za Hidrio, kot tudi za znanstvenike na IJS. Kot je na srečanju poudaril direktor IJS **dr. Jadran Lenarčič**, je sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom nujno, saj se le na ta način lahko izpopolnjujeta tako znanost kot gospodarstvo in iz tega naslova črpata neposredne pozitivne učinke. ■

Srečanje z visokimi predstavniki Kitajske

Minister za zunanje zadeve **Samuel Žbogar** je 19. aprila na Brdu pri Kranju na delovnem kosilu gostil člana Stalnega odbora Politbiroja Centralnega Komiteja Komunistične stranke Kitajske **Li Changchuna**. Kosila se je med drugimi udeležil tudi podpredsednik poslovnega odbora Hidrie **Boštjan Bratuš**. Kitajski gost in slovenski gostitelji so se strinjali, da je med državama še veliko neizkoriščenih možnosti sodelovanja, predvsem v gospodarstvu, ki bi jih veljalo čim prej izkoristiti. Li je v pogovorih največ časa namenil prav krepitvi gospodarskega sodelovanja. Hidria v letošnjem letu na Kitajskem odpira novo proizvodnjo avtomobilskih tehnologij. ■

Hidria sklenila poslovno sodelovanje z Weishaupt

Hidria je bila po letu dni intenzivnega dela ekipe programa kondenzatorskih motorjev s strani nemške družbe Weishaupt izbrana za dobavitelja motorjev za oljne gorilce. **Weishaupt** je nemška družba s 3.000 zaposlenimi in 460 milijoni evrov prodaje. Je ena vodilnih svetovnih družb za proizvodnjo oljnih gorilcev, nizkotemperaturnih in kondenzacijskih ogrevalnih sistemov, toplotnih črpalk in avtomatizacije zgradb. Proizvodnja elektromotorjev za Weishaupt bo v Hidrii Rotomatika stekla septembra letos. ■

■ Hidria Automotive forum, ki je bil združen s konferenco SiEVA, se je zaključil z okroglo mizo, na kateri so poleg glavnega gosta spregovorili predstavniki vseh podjetij, vključenih v razvojni center za avtomobilsko industrijo.

■ 7. Klima forum Hidrie

MAJ

8. Hidria Automotive forum in 1. Konferenca SiEVA

Inovacija premierno predstavljena na sejmu Engine Expo

7. Klima forum Hidrie

Lamele na sejmu CWIEME

Edvard Svetlik tudi letos med najbolj uglednimi

Vse pomembnejši igralec na turškem avtomobilskem trgu

Evropska pobuda za zelene avtomobile

Uspešen nastop v Kijevu in Astani

Zaključena tretja sezona Kariernih klubov

Mesec izobraževanj

8. Hidria Automotive forum in 1. Konferenca SiEVA

Na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji je 9. maja potekal 8. Automotive forum Hidrie, ki je bil združen s 1. konferenco partnerstva SiEVA. Direktor novoustanovljenega podjetja SiEVA **Miloš Šturm** je predstavil stanje in trende na področju avtomobilске industrije v svetu ter opredelil vlogo slovenske avtomobilске industrije, ki je z oblikovanjem partnerstva SiEVA po njegovem mnenju naredila velik korak na poti do večje konkurenčnosti. Osrednji del dogodka je bil namenjen predavanju uglednega strokovnjaka iz korporacije Volkswagen ter predsednika Evropske tehnološke platforme za cestni promet ERTRAC in Evropske pobude za zelene avtomobile **dr. Wolfganga Steigerja**, ki je zbranim na izjemno zanimiv in slikovit način predstavil avtomobile in avtomobilске pogone prihodnosti. ■

Inovacija premierno predstavljena na sejmu Engine Expo

Hidria se je med 17. in 19. majem v Stuttgartu v Nemčiji skupaj z vodilnimi proizvajalci najsodobnejših rešitev za pogonske sisteme ter materialov in tehnologij za avtomobilsko industrijo iz vsega sveta predstavila na 13. mednarodnem sejmu **Engine Expo**. V ospredju letošnjega nastopa je bila Hidriina najnovejša inovativna rešitev – žarilna svečka s senzorjem tlaka za dizelske motorje. ■

7. Klima forum Hidrie

V Godoviču je 20. maja potekal 7. Klima forum Hidrie. Po uvodnih nagovorih predsednika upravnega odbora Hidrie **Edvarda Svetlika** in predsednika postlovdnega odbora Hidrie **mag. Iztoka Seljaka** je sledilo predavanje **Friderika Kneza** z Zavoda za gradbeništvo Slovenije. Govornik je zbranim spregovoril o trajnostnem gradbeništvu in analizi življenjskega cikla izdelka. ■

■ Na sejmu Engine Expo je Hidria letos premierno predstavila žarilno svečko s senzorjem tlaka.

■ Hidria se je s programom lamel predstavila na sejmu CWIEME.

■ Edvard Svetlik, tudi letos med najuglednejšimi managerji v Sloveniji

Lamele na sejmu CWIEME

V Berlinu je 24. maja odprl svoja vrata mednarodni sejem **CWIEME**, na katerem se je skupaj s 700 ponudniki sodobnih rešitev za elektro industrijo iz vsega sveta predstavila tudi Hidria. Na sejmu je nastopila s programom lamel za elektromotorje, ki so namenjene najrazličnejšim končnim aplikacijam, od avtomobilske industrije, do sistemov za klimatizacijo. V okviru programa lamel, največjega in najhitreje rastočega proizvodnega programa korporacije, Hidria razvija tehnološko zahtevne izdelke, s katerimi so zagotovljeni maksimalni izkoristki elektromotorjev. Med najvidnejšimi razvojnimi dosežki zadnjih let so lamele za hibridna in električna vozila. ■

Edvard Svetlik tudi letos med najbolj uglednimi

Predsednik upravnega odbora Hidrie **Edvard Svetlik** se je na lestvici najuglednejših direktorjev 2011, ki jo je pripravil **dr. Miro Kline** iz agencije Kline & Partner, uvrstil na visoko 17. mesto med slovenskimi gospodarstveniki. Posebej velja izpostaviti, da se je Edvardu Svetliku v primerjavi z lanskim letom na lestvici uspelo povzpeti kar za 16 mest. Edvard Svetlik je v slovenskem merilu med drugim tudi gospodarstvenik z enim najdaljših stažev na vodilnem položaju. ■

Vse pomembnejši igralec na turškem avtomobilskem trgu

V turškem Carigradu je 26. in 27. maja potekal kongres **Turkey Auto Summit**, ki velja za najpomembnejši letni dogodek turških avtomobilskih proizvajalcev. Poleg najpomembnejših predstavnikov turške avtomobilske industrije so organizatorji na letošnji kongres povabili tudi predsednika poslovnega odbora Hidrie **mag. Iztoka Seljaka**. Ta je turški strokovni javnosti predstavil izvorni model Hidriinega inovativnega centra, s katerim se je Hidria iz začetne manjše prisotnosti v avtomobilski branži v kratkem obdobju od leta 2004 razvila v enega evropsko in globalno vodilnih razvojnih dobaviteljev rešitev za pogonski sklop in za volanske sisteme. ■

■ Hidrio je na dogodku Evropske pobude za zelene avtomobile obiskala tudi evropska poslanka mag. Tanja Fajon.

■ Hidriine rešitve za klimatizacijo so vse bolj prepoznavne na tržiščih Ukrajine in Kazahstana.

■ Osnovnošolci so v okviru programa Kariernega kluba s poskusi spoznavali možnosti koriščenja sončne energije.

Evropska pobuda za zelene avtomobile

Hidria se je 31. maja kot edina predstavnik Slovenije predstavila na dogodku **Evropske pobude za zelene avtomobile** (European Green Cars Initiative) pred in v Evropskem parlamentu v Bruslju. Organizatorji, med njimi Evropska tehnološka platforma za cestni promet **ERTRAC**, so z dogodkom evropske poslance, komisarje, visoke evropske uradnike in širšo javnost opozorili na nujnost zmanjševanja škodljivih emisij, ki jih povzroča cestni promet. Korporacije in razvojni inštituti, povezani v združenje ERTRAC SIG (ERTRAC Supporting Institutions Group): **AVL, Bosch, Centro Ricerche FIAT, CONCAWE, Continental, FEV, Fraunhofer LBF, Hidria, IFP Energies Nouvelles, Renault, Ricardo, Siemens, Valeo, Volkswagen** in **Volvo** so predstavili električna vozila in inovativne rešitve za zeleno mobilnost. Več o dogodku na strani 38. ■

Uspešen nastop v Kijevu in Astani

V maju so bili Hidriini izdelki predstavljeni na dveh pomembnih sejnih za klimatizacijo, gretje in hlajenje. V ukrajinski prestolnici se je med 16. in 20. majem odvijal sejem **Aqua-Therm Kijev 2011**, ki se ga Hidria tradicionalno udeležuje že vrsto let. Poleg novosti s področja distribucije zraka, ogrevanja in hlajenja ter novih modelov klimatskih naprav so posebno pozornost pritegnile v Ukrajini certificirane požarne lopute, systemske rešitve za čiste prostore, prezračevalni stropi Hidria GIF ter toplotni prenosniki. Skoraj istočasno je v Kazahstanu potekal sejem **AstanaBuild**, kjer so največ pozornosti pritegnili Hidriini talni konvektorji ter program čistih prostorov. ■

Zaključena tretja sezona Kariernih klubov

25. maja je Hidria uspešno zaključila delavnice Kariernih klubov, ki jih izvaja z **Osnovno šolo Idrija** in **Gimnazijo Jurija Vege Idrija**. Delavnice so namenjene spoznavanju poklicev in lažjemu odločanju pri izbiri poklica. Letos so učenci poleg že ustaljenih delavnic iz strojništva in elektrotehnike obiskovali tudi delavnice s področja informatike in obnovljivih virov energije. Projekt Kariernega kluba v slovenskem prostoru predstavlja vzorčni primer, v prvi vrsti pa je namenjen posredovanju ključnih informacij in izkušenj, s pomočjo katerih bodo osnovnošolci lahko premišljeno, zavestno in samostojno sprejeli svojo prvo poklicno odločitev. ■

■ Beloruska delegacija v Hidrii

■ Seminar za projektante v Beogradu

Mesec izobraževanj

JUNIJ

Delavnice za projektante v Srbiji

Maj je v družbi Hidria **IMP Klima** minil v znamenju izobraževanj, tako za poslovne partnerje, kot tudi za sodelavce v prodaji. V začetku maja je Godovič prva obiskala beloruska delegacija, ki je spoznala sistemske rešitve za bazene in čiste prostore. Sledilo je dvodnevno interno izobraževanje na temo hladilne tehnike ter novega modela ventilatorskega konvektorja Climmy E, ki so se ga udeležili tudi tehnični strokovnjaki prodajnih družb Hidrie v tujini. Krepiti že tradicionalno odličnega sodelovanja je bil namenjen seminar za ekskluzivnega distributerja talnih konvektorjev v Rusiji, podjetje Teploart, in njegove kupce. ■

Delavnice za projektante v Srbiji

Prejeli priznanje Nefiks

Podpis pogodbe med podjetjem SiEVA in Ministrstvom za gospodarstvo

Forum za razvoj in izobraževanje zaposlenih

V prostorih Hidrie Beograd je 3. junija ekipa Hidriinih predavateljev izvedla delavnice za projektante iz različnih srbskih podjetij. Glavne teme srečanja so bile novosti programa klimatske naprave, delo z izbornimi programi in projektiranje sistemov z variabilno regulacijo zraka. Gostje so se podrobno seznanili s prednostmi prezračevalnih stropov Hidria GIF, medtem ko so sistemske rešitve za čiste prostore prvič predstavili v sodelovanju s podjetjem Kolpa, ki za ta namen proizvaja stenske obloge iz materiala Kerrock. ■

■ Ministrica za gospodarstvo mag. Darja Radić in direktor podjetja SiEVA Miloš Šturm ob podpisu pogodbe o sofinanciranju razvojnega centra

■ Udeleženke Forumu za razvoj in izobraževanje zaposlenih v Hidrii

Prejeli priznanje Nefiks

7. junija je v Mestni hiši v Ljubljani potekala slovesna podelitev priznanj Zavoda Nefiks, ki mladim omogoča izobraževanja za lažjo zaposljivost. Priznanje je med drugimi prejela tudi Hidria za sodelovanje pri projektu Podjetni petek, namenjenem povezovanju gospodarstva in mladih ter razvoju zaposlitvene pismenosti. Priznanje je v imenu Hidrie na prireditvi prevzela direktorica za razvoj in izobraževanje ključnih kadrov **Tanja Kenda**. ■

Podpis pogodbe med podjetjem SiEVA in Ministrstvom za gospodarstvo

Ministrica za gospodarstvo **mag. Darja Radić** in podpredsednik poslovnega odbora Hidrie ter direktor podjetja SiEVA **Miloš Šturm** sta 10. junija v Železnikih slavnostno podpisala pogodbo o sofinanciranju razvojnega partnerstva slovenskih dobaviteljev za avtomobilsko industrijo. Istega dne je ministrica z **Lojzetom Demšarjem**, direktorjem razvojnega centra Nela, podpisala tudi pogodbo o sofinanciranju razvojnega partnerstva podjetij s področja elektroindustrije. V obeh partnerstvih sodeluje tudi Hidria. ■

3. Forum za razvoj in izobraževanje zaposlenih

16. junija je v Tolminu potekal 3. Forum za razvoj in izobraževanje zaposlenih. Sodelavke Hidrie, ki delajo na področju razvoja in izobraževanja, so prisluhnile predavanjem o poslovni odličnosti in Hidriinem sistemu vodenja in stalnega izboljševanja »Hidria Leadership System« v službi za razvoj in izobraževanje zaposlenih ter varnostni politiki na kadrovskega področju. Popoldanski del je bil namenjen predstavitvi aktualnih aktivnosti in projektov službe za razvoj in izobraževanje zaposlenih, v sklepnem delu foruma pa je udeleženkam predaval psiholog **dr. Aleksander Zadel**. ■

■ Športno društvo Ydria Sclabonica na Poletnih igrah Hidria 2011

■ Hidria Rotomatika praznuje 40 let

JUNIJ

Poletne igre Hidria 2011

Hidria Rotomatika praznuje 40-letnico delovanja

Poletne igre Hidria 2011

Hidria Rotomatika praznuje 40-letnico delovanja

Po dvoletnem premoru so se na znana prizorišča v Spodnji Idriji ponovno vrnile Poletne igre Hidria. V soboto, 2. julija, se je velika množica udeležencev znova prepustila zabavi, športu, rekreaciji in, kar je najpomembnejše, druženju. Hidria je, podobno kot prejšnja leta, na igre povabila vse zaposlene, prijatelje in sorodnike, ki so se zabavali ob pestrem programu s številnimi športnimi igrami, glasbenimi in plesnimi nastopi. ■

Hidria Rotomatika, največja družba korporacije Hidria, v letošnjem letu zaokroža 40 let delovanja. Zgodba družbe se je začela leta 1971, ko so bile v Spodnjo Idrijo iz takratne Iskre v Železnikih preseljene prve tehnologije za izdelavo elektromotorjev. Pomemben korak je bil izstop iz poslovnega sistema Iskra in odločitev za samostojno poslovno pot, ki jo je leta 1989 sprejelo vodstvo tedanje Iskre TOZD Montaža v Spodnji Idriji s predsednikom **Edvardom Svetlikom**. Hidria Rotomatika danes pod vodstvom **Dušana Lapajnet**a s skoraj 1100 zaposlenimi ustvarja inovativne rešitve za avtomobilsko industrijo in industrijo klimatizacije, ki jih iz svojih proizvodnih lokacij v Spodnji Idriji, Kranju, Kopru in na Jesenicah izvažajo po vsem svetu. ■

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Robert Zabukovec, Helena Pregelj Tušar,
arhiv Hidrie Bausch

HIDRIA BAUSCH

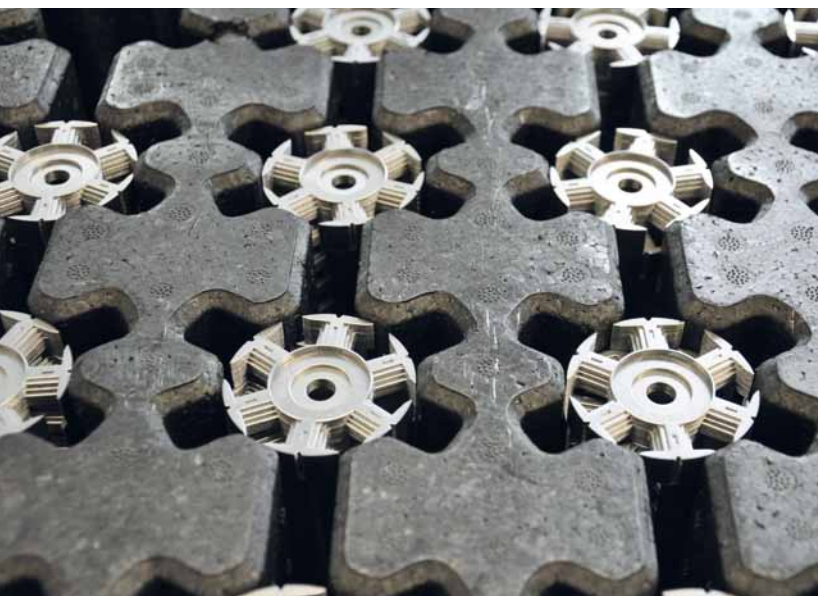
Hidria Bausch s sedežem v Vaihingenu v Nemčiji je od decembra 2010 dalje del korporacije Hidria. Družba s 418 zaposlenimi, ki letno ustvari 50 milijonov evrov prihodkov in je tudi v zadnjih letih, ki jih je zaznamovala svetovna gospodarska kriza, ustvarjala dober finančni rezultat, deluje na štirih lokacijah, in sicer dveh v bližini Stuttgarta v Nemčiji ter dveh na Madžarskem. Z visokotehnoškimi rešitvami kot razvojni dobavitelj in proizvajalec nastopa predvsem v avtomobilski industriji. Svoje rešitve dobavlja uglednim korporacijam, med katerimi so: Brose, Beru, Delphi, Fein, Flex, EBM Papst, Valeo in dru-

ge. Med njenimi kupci ima posebno mesto nemška korporacija Bosch, ki je Hidrio Bausch imenovala za preferenčnega dobavitelja. Poslovni partnerji družbo Hidria Bausch, ki posluje v skladu s standardi mednarodnega certifikata za avtomobilsko industrijo ISO TS 16949:2002, cenijo zaradi zanesljivosti, kakovosti, inovativnosti in tehnološke kompetentnosti.

Z ZDRUŽENIMI RAZVOJNIMI KOMPETENCAMI

Danes Hidria Bausch predstavlja enega vodilnih evropskih razvojnih dobaviteljev visoko

tehnoloških rešitev za avtomobilsko industrijo. Združitev Hidrie in Bauscha za oba partnerja, ki sta poslovno sodelovala že vrsto let, prinaša številne prednosti. Obe družbi sta z združitvijo okrepili svoj nastop v zahtevni avtomobilski industriji, združili razvojne kompetence in proizvodne tehnologije. Hidria je s prevzemom družbe Bausch močno povečala že danes največji in hitro rastoči program lamel za elektromotorje, okrepila svojo vlogo na nemškem tržišču, utrdila svojo pozicijo enega od štirih vodilnih evropskih proizvajalcev lamel ter se uvrstila med vodilne tudi v globalnem merilu.

Hidria

Bausch

Pred združitvijo s Hidrio sta družinsko podjetje s preko 50-letno tradicijo vodila brata **Kurt Bausch** in **Günther Bausch**. »Družba Bausch se je za vključitev v Hidrio odločila zaradi zagotavljanja boljše pozicije na trgu ter dolgoročne varnosti,« sta poudarila ob združitvi Bauscha in Hidrie.

Podpredsednik poslovnega odbora Hidrie **Boštjan Bratuš**, ki je na Hidriini strani vodil proces združitve Hidrie in Bauscha: *»Hidria in Bausch bosta z združenimi močmi dosegala večjo kompetentnost in konkurenčnost.«*

Družbo Hidria Bausch vodita **Vinko Zavratnik** in **Peter Zschernack**.

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Helena Pregelj Tušar

HIDRIA NA DOGODKU EVROPSKE POBUDE ZA ZELENE AVTOMOBILE V BRUSLJU

Evropska avtomobilska industrija danes predstavlja eno ključnih evropskih panog ter vodilno v svetu v razvoju čistih in energetske učinkovitih tehnologij. Ker trenutno promet v Evropski uniji ustvarja približno četrtnino emisij CO₂, v veliki meri pa je odgovoren tudi za zmanjšano kakovost zunanjega zraka ter povzročanje s tem povezanih zdravstvenih težav, se tako gospodarstvo kot tudi vodilne evropske institucije zavedajo, da bo evropska industrija v prihodnosti morala izbrati nov pristop, ki bo zasnovan na čistih in energetske učinkovitih vozilih. Število vozil v svetu se bo po napovedih do leta 2030 povečalo z 800 milijonov na 1,6 milijarde. Zaradi podvojitve svetovnega voznega parka bo potrebno spremeniti tehnologijo, da bo dolgoročno mogoče zagotoviti trajnostno mobilnost in pri tem izpolnili cilj zmanjšanja emisij CO₂ v prometu. Študije napovedujejo, da bodo kratko- in srednjeročno motorji z notranjim izgorevanjem verjetno ohranili prevladujoči položaj v proizvodnji vozil, vendar bo tržni delež prodaje električnih vozil med novimi vozili postopoma naraščal. Predstavitvi zelene mobilnosti je bil namenjen dogodek Evropske pobude za zelene avtomobile (European Green Cars Initiative), ki je 31. maja letos potekal pred in v Evropskem parlamentu v Bruslju in na katerem se je kot edina slovenska korporacija predstavila tudi Hidria.

Organizatorji, med njimi Evropska tehnološka platforma za cestni promet ERTRAC, so evropske poslance, komisarje, visoke evropske uradnike in širšo javnost z dogodkom opozorili na nujnost zmanjševanja škodljivih emisij, ki jih povzročata cestni promet. Korporacije in razvojni inštituti, povezani v združenje **ERTRAC SIG** (ERTRAC Supporting Institutions Group): **AVL, Bosch, Centro Ricerche FIAT, CONCAWE, Continental, FEV, Fraunhofer LBF, Hidria, IFP Energies Nouvelles, Renault, Ricardo, Siemens, Valeo, Volkswagen** in **Volvo** so na dogodku predstavili električna vozila in inovativne rešitve za zeleno mobilnost.

Ugledne evropske korporacije so pred Evropskim parlamentom predstavile električne avtomobile ter inovativne rešitve za električna vozila. Hidria se je na svojem razstavnem prostoru predstavila z lamelami za hibridne in električne avtomobile. Lamelle za električna in hibridna vozila, ki jih Hidria s posebnimi tehnologijami štancanja in spajanja statorskih in rotorskih paketov proizvaja v Sloveniji, Nemčiji in na Madžarskem, zagotavljajo maksimalne izkoristke elektromotorjev.

Evropska pobuda za zelene avtomobile, v katero je vključena tudi Hidria, se je začela izvajati novembra 2008 kot del evropskega načrta za oživitev gospodarstva. Evropska komisija je v letošnjem letu v okviru Evropske pobude za zelene avtomobile začela vseevropski projekt predstavitve elektromobilnosti, da bi ocenila vedenje potrošnikov in vzorce uporabe, ozaveštila uporabnike o vseh vrstah električne tehnologije in preskusila novosti na področju standardizacije za električna vozila.

■ Hidriin razstavnih prostor v Bruslju je poleg treh evropskih poslank: mag. Tanje Fajon, dr. Romane Jordan Cizelj in mag. Mojce Kleva obiskala tudi podpredsednica Evropske komisije **Neelie Kroes**.

Novost na trgu:

Avtorica:
Helena Pregelj Tušar
 Foto:
Robert Zabukovec

ŽARILNA SVEČKA S SENZORJEM TLAKA

Hidria je na letošnjem sejmu Engine Expo v Stuttgartu, osrednjem mednarodnem sejmskem dogodku, ki vsako leto na enem mestu zbere vodilna razvojno naravnana podjetja iz avtomobilske industrije, premierno predstavila novost v ponudbi: žarilno svečko z vgrajenim tipalom tlaka, namenjeno vgradnji v dizelske motorje avtomobilov. Razvojni inženirji Hidrie pojasnjujejo, da rešitev v vozilu omogoča spremljanje vseh ključnih funkcij in dogajanja v motorju, kot bi izvajala neke vrste 'monitoring življenjskih funkcij'.

»Žarilna svečka s senzorjem tlaka je inovativna in okolju prijazna tehnologija, namenjena vgradnji v pogonske sisteme, skladne z zahtevnimi standardi EURO 6 in EURO 7. Primerna je za vgradnjo v start/stop pogonske sisteme. Veseli nas, da je premierna predstavitev rešitve pritegnila veliko pozornosti mednarodne javnosti,« je po sejmski predstavitvi v Stuttgartu povedal **Gverino Ratoša**, vodja razvojnega tima nove žarilne svečke s senzorjem tlaka.

Hidriini strokovnjaki so v razvoj žarilne svečke z vgrajenim tipalom tlaka, ki so jo mednarodni strokovni javnosti premierno predstavili na letošnjem sejmu Engine Expo, vložili več let poglobljenega razvojnega dela. Žarilno svečko, enega tržno najbolj uspešnih in razvojno najbolj dovršenih izdelkov Hidrie, so nadgradili z zapletenim visokotehnološkim sistemom, ki omogoča posredovanje informacij o tlaku v zgorevalnem prostoru v motorni računalnik, ki s tem ustrezno krmili vbrizgavanje goriva in ostale ključne parametre za optimalno izgorevanje. Hidriina inovativna tehnologija tipala omogoča izredno natančno meritev tlaka izgorevanja v realnem času, s čimer se bistveno zmanjšujejo poraba goriva in emisije izpušnih plinov. Gre za visokotehnološki izdelek, rezultat tako domačega kot tujega znanja, ki je zaščiten s kar sedmimi patenti.

INOVACIJE ZA ZELENO MOBILNOST

Avtor:
Darjan Lapanje

AUDI A6

Nemški Audi je konec lanskega leta premierno predstavil težko pričakovano novo različico limuzine višjega razreda, novi Audi A6, aprila pa je novi član družine Audi že zapeljal tudi na slovenske ceste. Predstavitve novega Audija je bila pomembna tudi za Hidrio, ki je v vozilu prisotna s ključnim delom volanskega sistema, ki bistveno prispeva k voznim lastnostim nove limuzine ter zmanjšani porabi goriva. Gre za enega največjih Hidriinih uspehov v prestižnem razredu avtomobilov. Hidria je v projektu v tesnem sodelovanju s Volkswagmom in Audijem že od leta 2007 nastopala kot razvojni dobavitelj precizno obdelanega celotnega glavnega aluminijastega ohišja volanskega sistema.

VOLKSWAGEN JETTA

Hidria bo v prihodnje še dodatno okrepila svojo prisotnost v hibridnih in električnih vozilih, saj bo s serijsko aplikacijo lamel električnega stroja za hibridni pogon odslej prisotna tudi v vozilih iz skupine Volkswagen. Gre za projekt, ki je plod dela strokovnjakov Hidrie Bausch v Nemčiji. Poleg krepitve položaja Hidrie v vse pomembnejšem in tržno zanimivem segmentu hibridizacije in elektrifikacije vozil, je to tudi nov korak na poti strateške usmeritve v čistejšo in energetske učinkovitejšo mobilnost. Hidriine lamele bodo vgrajene v električni stroj, ki je nameščen prečno na smer vožnje, poleg motorja z notranjim izgorevanjem. Prva aplikacija Hidriinih lamel bo v hibridni izvedenki Volkswagnove Jette, kasneje pa bodo Hidriine lamele predvidoma pomagale tudi pri pogonu hibridnih različic VW Golfa in Passata. Omenjena vozila se bodo tako lahko pohvalila z bistveno manjšo porabo goriva in manjšimi izpusti ogljikovega dioksida, obenem pa tudi s precej večjo zmogljivostjo.

DUCATI DIAVEL

Hidria je svojo inovativnost in kompetentnost uspela unovčiti tudi pri italijanskem Ducatiju. Motocikel Ducati Diavel se namreč lahko pohvali z izredno vpadljivim rezervoarjem, ki ga krasijo v Hidrii izdelani cevni okvir. Prav ta daje Diavelu značilen izgled, ki pritiče njegovemu imenu (Diavel = Hudič). Okvir je izdelan iz posebnih jekel s povišano mejo plastičnosti, kar je omogočilo uporabo cevi s tanjšimi stenami, obenem pa je teža okvirja zaradi tega manjša od desetih kilogramov. Hidriin izdelek je oblikovan prostorsko, z ukrivljenimi cevmi, kar tudi pripomore k izboljšani torzijski trdnosti in boljši trdnosti nasploh. Tudi to je eden od dejavnikov, ki motociklu daje izjemne vozne lastnosti. Te so že prepoznali številni poznavalci, med njimi tudi legendarni motociklist Valentino Rossi.

Avtor:

Darjan Lapanje

Foto:

Blaž Jereb, Gaya
osebni arhiv družine
Kristančič

SONČNA ELEKTRARNA V OBJEMU VINSKIH TRT

■ Mirko in Aleš Kristančič

Sonce ne izstavlja računa za energijo, ki jo ponuja. Tega se zaveda čedalje več uporabnikov, saj postaja izkoriščanje sončne energije vse bolj priljubljeno in pogosto, bodisi za ogrevanje bodisi proizvodnjo električne energije. Sončna energija je čista oblika energije, ki narave ne obremenjuje in s tem dodatno prispeva k trajnostnemu razvoju okolja, v katerem živimo.

Na Primorskem je sonce še posebej radodarno. To sta izkoristila tudi priznana briška vinarja **Mirko** in **Aleš Kristančič**, ki sta zgodbo o vinu, soncu, čudoviti naravi in pozitivni energiji začinila še z izkoriščanjem naravnih danosti. Na posestvu **Movia** sta namreč s Hidriino pomočjo postavila sončno elektrarno. Ta je sestavljena iz 116 modulov in se

ponaša z močjo 23,2 kWp, vpeta pa je na kovinsko streho stanovanjske hiše z razgledom na dolino posajenih trt. Njena posebnost so polikristalni fotovoltaični moduli brez okvirja, tako imenovani laminati.

Na posestvu Movia se je izkazalo, da je funkcionalno mogoče združiti tudi z estetskim. Ker ima objekt značilno neenotno ostrejšje z več dimniki, je bila postavitev sončne elektrarne namreč mogoča le na prizidku, tik pod teraso gostinskega dela zgradbe. Ta del strehe so Hidriini strokovnjaki prekrili s fotonapetostnimi paneli brez okvirja. S tem je manj estetska kovinska kritina s steklenimi ploščami zaživila v novi, lepši podobi. Sončna elektrarna je vinarjema Mirku in Alešu Kristančiču ponudila prirhanke in nove možnosti za promocijo njune dejavnosti in izdelkov.

Hidria

SONČNE ELEKTRARNE

Proizvodnja električne energije

Fotonapetostni moduli priznane blagovne znamke KYOCERA, pionirja fotovoltaike v svetu s 35 letno tradicijo in izkušnjami na področju solarne energije.

Nudimo celovito izvedbo sončnih elektrarn:

- Projektiranje in izgradnja
- Servis in vzdrževanje

Priprava tople sanitarne vode in dogrevanje

Termosolarni sistemi za toplo sanitarno vodo s pridobitvijo nepovratnih sredstev

že od 1.666,00 EUR +DDV*.

* cena je brez montaže

MODRA ŠTEVILKA

080 87 57

www.hidria.si sonce@hidria.com

Hidria Inženiring d.o.o., Godovič 150, 5275 Godovič, Slovenija

Reference na področju klimatizacije

NADZORNI CENTER GEN

Avtorica: **Tanja Tominec**

V Vrbi pri Krškem je podjetje GEN energija postavilo svoj novi poslovni objekt - Informacijsko središče GEN. Na skoraj 7300 kvadratnih metrih površine je prostora za okrog 130 zaposlenih, objekt pa obenem sprejme preko 80 obiskovalcev. Sestavljen je iz treh traktov: dveh krilnih in osrednjega povezovalnega dela. Objekt ima tri nadzemne etaže in vkopano klet z garažami, sodoben računalniški center, razstavni prostor za obiskovalce ter razgledno ploščad na strehi. Nadzorni center je namenjen spremljanju ponudbe in povpraševanja po električni energiji. Za tovrstne zgradbe sta ugodje in kakovost bivalnih prostorov izredno pomembni. Pri energetsko varčno zasnovani gradnji je vključen tudi sodoben klimatizacijski sistem s prezračevanjem in ogrevanjem, ki vključuje Hidriino opremo, od klimatskih naprav, distributivnih elementov, do konvektorjev za ogrevanje in hlajenje ter požarnih loput. Piko na i predstavlja 40 kW sončna elektrarna na strehi objekta, kjer je na dveh traktih stavbe 168 kosov monokristalnih modulov. Tudi projektiranje in postavitve sončne elektrarne sta bila zaupana Hidrii.

MALL OF ROUSSE V BOLGARIJI

Avtorica: **mag. Kristina Jager**

Severnobolgarsko mesto Ruse ob reki Donavi je bogatejše za večji nakupovalno zabavišni kompleks, ki je zanimiv tudi zaradi svoje lokacije ob eni pomembnejših prometnih žil mesta in hkrati v bližini mestnega središča ter glavnih športnih in razstavnih centrov. V sklopu novega kompleksa Mall of Rouse se poleg hotela s štirimi zvezdicami, nakupovalnih površin, bowling centra in različnih restavracij nahaja tudi sodobna kino dvorana, v kateri za dovod svežega zraka skrbi 112 Hidriinih vrtinčnih difuzorjev OD-11 z napredno termostatsko regulacijo v nestandardni izvedbi, saj je bilo potrebno velikost elementov za distribucijo zraka dodatno prilagajati zahtevam projekta.

BUCKINGHAM PALACE ROAD V LONDONU

Avtor: **Darjan Lapanje**

Hidria je v središču britanske prestolnice s svojimi rešitvami s področja klimatizacije, hlajenja, prezračevanja in regulacije zraka opremila elitni poslovni objekt Buckingham Palace Road 123+151. Pri celoviti prenovi steklene palače, ki se nahaja v neposredni bližini Buckinghamske palače in znamenite železniške postaje Victoria's Station, je Hidria s svojimi naprednimi rešitvami poskrbela za prenavo prezračevalnega in hladilnega sistema. Gre za enega izmed pomembnejših Hidriinih projektov v tujini v zadnjem času, ki zagotovo predstavlja velik in pomemben korak na trg elitnih objektov.

NAJVEČJI POSLOVNI OBJEKT V IRKUTSKU

Avtorica: **Larisa Akimova**

Za trenutno največji poslovni objekt v ruskem mestu Irkutsk s površino preko 22.000 kvadratnih metrov je opremo dobavila tudi Hidria. V poslovnih prostorih bajkalske izpostave ruske bančne ustanove Sberbank bo tako vgrajeno večje število Hidriinih prezračevalnih, regulacijskih in zaščitnih rešetk, kvadratnih in vrtničnih difuzorjev ter vpihovalnih šob. Skupna investicija v objekt, katerega zaključek gradnje je načrtovan septembra letos, naj bi znašala skoraj 25 milijonov evrov.

HOTEL BRISTOL V SARAJEVU

Avtor: **Darjan Lapanje**

Znameniti sarajevski hotel Bristol, ki s svojo impozantno podobo zagotovo velja za enega od zaščitnih znakov prestolnice Bosne in Hercegovine, je v začetku aprila po več letih samevanja znova odprl svoja vrata. Hotel, ki ga danes krasijo štiri zvezdice, je bil med vojno v nekdanji Jugoslaviji skoraj povsem uničen, savdska družba Shiddi International pa se je nato odločila za njegovo obnovo in s tem še razširila mednarodno hotelsko verigo Kempinski Shaza. Pri obnovi je sodelovala tudi Hidria, ki je zahtevane standarde prezračevanja v kuhinji eminentnega hotela zagotovila s prezračevalnimi stropi Hidria GIF. Hotel Bristol je s tem postal prvi hotel v hotelski verigi Kempinski, ki se lahko pohvali s Hidriinimi prezračevalnimi stropi. Hidria je v eminentnem sarajevskem hotelu Bristol tudi sicer poskrbela, da bodo tamkajšnji gostje lahko uživali v zares ugodni klimi. Objekt je namreč opremljen s 13 sodobnimi Hidriinimi klimatskimi napravami.

KRISTALNA PALAČA V LJUBLJANI

Avtor: **Darjan Lapanje**

Hidria je s svojimi rešitvami s področja ugodja bivanja in zelenih tehnologij sodelovala tudi pri gradnji ljubljanske Kristalne palače, ki s svojimi 89 metri višine velja za najvišjo stavbo v Sloveniji. Na južnem pročelju energetske varčne zgradbe je tako nameščena Hidriina sončna elektrarna, katere skupna površina znaša nekaj manj kot 600 kvadratnih metrov, nazivna moč elektrarne pa je 88 kWp. S fotonapetostnimi moduli je prekrito celotno pročelje trgovskega centra, ki predstavlja spodnji del stavbe. Od tu do vrha te najvišje slovenske stolpnice na južni strani njenega zunanjega ovoja segata še dva pasova fotonapetostnih modulov. Ti so bili izdelani po naročilu in so prilagojeni celoviti zunanji podobi objekta. Stavba z značilno črno zrcalno osnovo in srebrnimi vertikalnimi linijami predstavlja obliko kristala, po čemer je objekt tudi dobil svoje ime. Za ugodno klimo in požarno varnost v notranjosti objekta skrbijo Hidriine klimatske naprave, požarne lopute in enote za distribucijo in elektronsko regulacijo zraka.

VILA UTOPIA NA PORTUGALSKEM

Avtorica: **mag. Kristina Jager**

Vila Utopia, vznemirljiv projekt sodobne urbane arhitekture, združuje 18 mednarodno priznanih arhitektov, ki so prispevali ideje za zasnovo 45 unikatnih vil v neposredni bližini Lizbone. »Come live in an artwork« (Pridite, živite v umetnini) je slogan, ki vabi arhitekturne navdušence, da si med vrsto originalnih stvaritev poiščejo »hišo svojega življenja«. Odličnost in razkošnost materialov na vsakem koraku razkriva tudi pogled v notranjost stavb, prijetno toplino sanjskega doma pa prav v vseh zagotavljajo Hidriini talni konvektorji, ki se izvrstno skladajo z izbrano notranjo opremo.

HIDRIA V INFORMACIJSKEM OBLAKU

Avtor:
mag. Boštjan Tušar

»Cloud computing« oz. »oblačne računalniške storitve« so vroča tema št. 1 v dandanašnjih razgovorih glede informacijskih tehnologij. Računalništvo v oblaku ni nič drugega kot ponujanje centraliziranih IT storitev širšemu krogu uporabnikov, ki za uporabo ne potrebujejo svojih strežnikov, diskovnih polj, backup enot, temveč samo svoje odjemalce (računalnike, dlančnike, tablice..) in internetno povezavo.

Računalništvo v oblaku dejansko niti ni nova pogruntavščina, Google npr. ponuja svoje storitve že vrsto let, pred njim so to (vsaj za elektronsko pošto) počeli že Yahoo, Email.si in drugi. Dandanašnje storitve v oblaku pa so se razširile in sedaj lahko v oblaku poleg elektronske pošte najdemo tudi spletne CRM aplikacije, spletne aplikacije za knjigovodenje, hrambe dokumentov itd.). Naročnik takih storitev je posameznik ali podjetje, ki ponudniku plačuje mesečno naročnino. Najbolj mamljivi stvari pri tem konceptu sta fleksibilnost in izogibanje investicijam.

BREZ STREŽNIKOV

Novoustanovljenemu podjetju ni potrebno kupovati strežnikov ali programske opreme oz. licenc, pač pa se samo odloči, kaj z menija oblačnih storitev bo uporabljalo, in delo se lahko prične. Če se potrebe podjetja naslednji mesec povečajo, se nabor ali količina zakupljenih storitev poveča in s tem tudi naročnina. Če se potrebe zmanjšajo, se zmanjša tudi naročnina.

DRUGA PLAT

Seveda ima, tako kot vsaka stvar, tudi ta vrsta storitve svojo drugo plat. Pri oblačnih storitvah je še vedno kar nekaj nedorečenosti glede licenčnih oz. modelov zakupa. Nadalje je odprto vprašanje s področja zakonskih regulativ – če podatki niso v naši državi, padejo pod jurisdikcijo države, v kateri ima ponudnik shranjene te podatke.

Kdo in na kakšen način nam zagotavlja, da do naših podatkov res ne bo nihče drug dostopal... In kaj, če se nam prekine internetna povezava v svet...? Nenazadnje pa tudi vse aplikacije (še) ne obstajajo prirejene v obliki za uporabo preko spleta.

PRIVATNI OBLAK

V Hidrii pripravljamo vmesno rešitev, ki nima takšnih dilem in to je – privatni oblak. Postavili smo centralno strežniško točko (primarni data center), ki se mu pridružuje rezervni podatkovni center na drugi lokaciji. S tem zagotavljamo našim odjemalcem – uporabnikom visoko razpoložljivost sistemov. Hidriin oblak je na voljo vsem uporabnikom v korporaciji, ne glede na to, ali se nahajajo v pisarni, doma ali kje drugje po svetu. V oblaku ponujamo elektronsko pošto, ERP LN, spletne aplikacije, Hidrianet, skratka vse, kar uporabljamo v centralizirani obliki. Celotni oblak je zgrajen na Microsoftovi virtualni Hyper-V tehnologiji, ki omogoča postavitev številnih strežnikov za različne namene na samo eni fizični strojni opremi. Za uporabnike bodo vse pridobitve novega oblaka vidne do konca leta 2011, ko bomo lahko vsi uporabljali novi Outlook Webmail, prenovljeni Hidrianet, Lync za telefonijo, push funkcionalnosti e-pošte na mobilnih telefonih ipd. Vse to so Microsoftova orodja, ki jih v Hidrii lahko uporabljamo, ker imamo od leta 2010 dalje sklenjeno Enterprise pogodbo, po kateri ima vsak uporabnik pravico uporabljati npr. tudi priljubljeni operacijski Windows 7 ali najnovejši Office 2010 – seveda če njegov računalnik to podpira.

10 ZAPOVEDI INFORMACIJSKE VARNOSTI

Avtor:
mag. Boštjan Tušar

Ljudje iz leta v leto produciramo vse več podatkov v elektronski obliki, ki imajo tudi svojo vrednost. Tudi tisti, ki so pridobljeni na nelegalen način! Zato se hočeš nočeš moramo usposobiti za varno delo z informacijskimi sredstvi, v izogib kraji naše identitete, kraji denarja preko kreditne kartice, izgubi in potvarjanju podatkov. Podajamo nekaj enostavnih zapovedi, ki se jih moramo držati, da bo naše e-življenje varnejše.

1 Svoje računalnike in dlačnike skrbno varujemo.

Z izgubljenega ali ukradenega računalnika in dlančnika je s pravimi programskimi orodji mogoče pridobiti podatke (elektronska pošta, dokumenti ...) v manj kot 15 minutah.

2 Na internetu in v elektronski pošti ne klikamo sumljivih povezav.

Klik na škodljivo povezavo povzroči odprtje programa, ki se lahko v hipu samodejno namesti na naš računalnik in omogoča nepridipravo, da se na daljavo poveže nanj in dostopa do naših podatkov.

3 Ne povezujemo se na brezplačna brezžična omrežja s sumljivimi imeni.

Nepridipravi večkrat nastavijo brezžične dostopne točke, v katerih prežijo na naše računalnike, v kolikor se prijavimo nanje.

4 Shranimo svoje pomembne podatke.

Ne samo kraja naših podatkov, tudi izguba, npr. v primeru okvare diska, je ravno tako boleča, zato shranjujmo lastne osebne dokumente na osebne USB ključe ali DVD-je. Dokumentov v mapah My Documents (Moji dokumenti), elektronskih sporočil ali datotek s skupne infrastrukture Hidrie ni potrebno posebej shranjevati.

5 Pametno ravnajmo z gesli.

Izbrana gesla naj ne bodo preveč enostavna. Ne zapisujemo si jih na listke. Slabo geslo je »mojamama«, saj se ga razbije v nekaj minutah. Dobro geslo je »sem99%VESEL« Ob razbijanju takega gesla bo heker dobil žulje!

6 Ob odhodu z delovnega mesta zaklenimo računalnik.

Tudi če se oddaljimo od računalnika samo za 10 minut, je priporočljivo, da računalnik zaklenemo – povečini s Win + L (tipka Windows + L).

7 Sumljivo dogajanje prijavimo službi za informatiko oz. skrbniku informacijske varnosti.

Če se nam zdi, da se nam računalnik obnaša čudno, ali pa sumimo, da je nekdo prebral našo pošto ali spremenil podatke v datoteki, je na to potrebno opozoriti.

8 S spletnih aplikacij se odjavljajmo.

Če npr. na hotelskem računalniku dostopimo do naše elektronske pošte preko spletnega brskalnika (Webmail), potem se moramo po končanju odjaviti (log off), kajti če samo zapremo okno brskalnika, ostane seja aktivna še nekaj minut in v tem času lahko naslednji uporabnik hotelskega računalnika odpre stran z našo elektronsko pošto.

9 Bodimo pazljivi pri tem, kaj objavljamo na spletu.

Nikoli ne moremo biti 100% prepričani, kdo je naš sogovornik na drugi strani spleta. Tudi pošiljatelj elektronske pošte se lahko predstavlja z drugim imenom. Ko objavljamo naše podatke na internetu, bodimo zadržani. Manj je več.

10 Upoštevajmo navodila skrbnika informacijske varnosti in službe za informatiko.

V vseh primerih! Razen – če od vas na kakršenkoli način zahtevajo vaše osebno geslo.

Avtor:

Darjan Lapanje

Foto:

Robert Zabukovec

POLETNE IGRE HIDRIA 2011 SPREMENILE SPODNJO IDRIJO V MESTO ZABAVE IN VESELJA

Poletje je čas zabave, veselja, brezskrbnosti in oddiha. Vsaj nekaj od naštetega smo v Hidrii letos po dvoletnem premoru znova uspeli strniti v naši tradicionalni poletni prireditvi Poletne igre Hidria 2011. Verjamemo, da bodo vsem udeležencem tokratne Poletne igre Hidria ostale v zares lepem spominu, saj je bilo 2. julija v Spodnji Idriji na vsakem koraku moč srečati nasmejane in zadovoljne obraze. In ker slika pove več kot tisoč besed, smo za vas izbrali nekaj najlepših utrinkov, ki jih je v svoj fotografski objektiv ujel naš fotograf Robert Zabukovec.

NA MARATON FRANJA SE JE PODALO 43 HIDRIINIH KOLESARJEV

Avtor: **Darjan Lapanje**

Foto: **Robert Zabukovec**

Drugi junijski konec tedna so ceste med Ljubljano in Cerknim že tradicionalno rezervirane za izvedbo tradicionalnega Maratona Franja. Vsako leto se kolesarske prireditve udeležuje večje število kolesarjev, podoben trend pa beležimo tudi v Hidrii. Število zaposlenih in njihovih družinskih članov, ki se odločajo za sodelovanje na prireditvi, se namreč vztrajno povečuje iz leta v leto. 12. junija letos se je na progo v okviru Hidriine ekipe tako podalo kar 43 kolesarjev, ki so uspešno premagovali klance in spuste od ljubljanskega BTC-ja, preko Vrhnike, Logatca, Idrije, Cerknega in Škofje Loke nazaj proti Ljubljani. V Hidrii smo izjemno zadovoljni, da se naša ekipa iz leta v leto povečuje. Čestitamo vsem kolesarjem, ki so uspešno prikolesarili do cilja!

HIDRIA PREVZELA POKROVITELJSTVO NAD KOŠARKARSKIM KLUBOM HIDRIA

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**

Foto: **Matej Likar**

Sredi aprila je Hidria s Košarkarskim klubom Hidria, kakor se odslej imenuje idrijski košarkarski klub, sklenila pogodbo o generalnem pokroviteljstvu. Klub, v katerem trenirajo mladi košarkarji, je na aprilskem občnem zboru dobil tudi novega predsednika in upravni odbor. Na čelu kluba bo odslej podpredsednik poslovnega odbora Hidrie in glavni direktor Hidrie Rotomatika **Dušan Lapajne**, v upravnem odboru kluba pa bodo poleg njega še: **Helena Pregelj Tušar**, **Tanja Kenda**, **Andrej Rejc**, **Sašo Kavčič**, **Simon Prem** in **Franci Rupnik**. Tajnik kluba je postal **Darko Jereb**.

www.iskra-ero.com

IskraERO

creative nature

V naravi znamke Iskra ERO je, da spodbuja k ustvarjalnosti in manjšim družinskim projektom, ki dodajajo vrednost našemu bivanju.

Naše izdelke boste spoznali po zeleni barvi, barvi vaše in naše narave.

EK 928
900 W
800 min⁻¹
3 J
4,7 kg

Avto Select

Industrijska cesta 9, **NOVA GORICA**
Vojkovo nabrežje 032, **KOPER**

Avtor:

Darjan Lapanje

Foto:

Robert Zabukovec

TINA KRIŽAN – OLIMPIJKA, KI JE ŠPORT ZAMENJALA ZA PODJETNIŠTVO

Ob imenu Tina Križan se večina bralcev verjetno najprej spomni nekdanje izjemno uspešne slovenske tenisačice, ki je barve Slovenije zatopala tudi kot udeleženka olimpijskih iger. Tina je pred leti svojo profesionalno športno pot sklenila in se podala v podjetniške vode. Ustanovila je prvo jezikovno šolo za otroke pri nas, v kateri se otroci tujih jezikov učijo preko športa. Tina nas je obiskala na letošnjih Poletnih igrah Hidria, kjer si je vzela čas tudi za kratek pogovor za revijo Hidria.

Prijetna sogovornica rada pove, da se je s tujimi jeziki spoprijateljila že v ranem otroštvu. Že kot majhna deklica je namreč obiskovala tečaj nemškega jezika, kjer je učenje potekalo preko igre in glasbe. Prav zato se je pogovorne nemščine naučila skorajda nezavedno, obiskovanje tečaja pa ji je predstavljalo predvsem zabavo. Znanje, ki ga je nabirala kot drobno dekletce, ji je posebej koristilo v kasnejših letih, ko je bil njen življenjski ritem zaradi odločitve, da krene na profesionalno športno pot, povsem drugačen, kot ga je imela večina njenih vrstnikov.

Že pri sedmih se je Tina zaljubila v tenis, ki ga je redno začela trenirati kot desetletno dekle. Tenis je nato postal prva ljubezen v njenem življenju, vrhunskemu športu pa je bilo potrebno podrediti prav vse. Potovanja na teniške turnirje po Jugoslaviji in kasneje po vsem svetu so si sledila drugo za drugim, zaradi česar je Tina doma preživela le kaka dva meseca na leto. Kljub temu pa šole ni zapostavljala. Posebej ljubi so ji bili tuji jeziki, brez posebnih težav pa je opravila tudi z ostalimi predmeti, kljub temu, da se je bila prisiljena učiti na vlakih, letalih in v hotelskih sobah. »Če si postaviš cilj in si znaš stvari pravilno organizirati, potem je zastavljeni cilj možno doseči,« pravi Tina Križan, ki poleg tega pove, da ji je izkušanja samostojnega učenja prišla še kako prav na začetku študija, ki pa ga je še naprej kombinirala z obveznostmi, ki ji jih je narekovalo življenje vrhunske športnice.

Tina se je pred štirimi leti odločila, da pot profesionalne športnice sklene, kar je v njenem življenju vsekakor pomenilo veliko prelomnico. Takrat ni niti približno načrtovala, da bo že tri leta kasneje ustanovila in odprla svojo lastno jezikovno šolo za otroke. Z izjemo Londona gre za prvo šolo v EU, v kateri se otroci po sistemu newyorške elitne šole Dwight School tujih jezikov učijo preko športa. Angleški, nemški in francoski jezik poučujejo učitelji z jezikovno in hkrati pedagoško ter športno izobrazbo.

Tina je v uspeh šole prepričana, saj meni, da je ta zagotovljen vedno, ko počneš nekaj, kar te zares veseli. Sama je bila po koncu športne kariere primorana preklopiti na normalno življenje, pri čemer je poskušala na več različnih področjih, vsekakor pa je pravo veselje našla prav v jezikovni šoli za otroke, ki jo je odprla oktobra lani. Igranje tenisa je za nekaj časa povsem opustila, v zadnjem času pa pravi, da znova rada prime za teniški lopar in se povsem rekreacijsko pomeri s starimi prijatelji.

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

**Robert Zabukovec, osebni arhiv
Sofya-Agnesse Yakuntsove**

DONACIJE HIDRIE SO PREJELI TRIJE MLADI GLASBENIKI

Ob koncu poslovnega leta 2010 so sodelavke in sodelavci Hidrie ponovno dokazali, da imajo posluh za mlade glasbene talente. Zbrali so sredstva, ki so jih v imenu vseh gostov novoletnega sprejema predsednik upravnega odbora Edvard Svetlik, predsednica Hidrie FIN Andra Krapš Rejc in predsednik poslovnega odbora mag. Iztok Seljak izročili trem mladim glasbenikom.

SOFYA-AGNESSA YAKUNTSOVA

Desetletna Sofya-Agnessa iz Ljubljane ima številne talente: igra violino, navdušena je nad klasičnim baletom, za svoje točke sama piše zgodbe in izdela koreografije, je odlična recitatorka slovenskih in ruskih pesmi, ukvarja pa se tudi s slikanjem. Sofya-Agnessa se je večkrat odlično odrezala na tekmovanjih v Sloveniji in tujini. Lani je prejela nagradi grand prix za svoje baletne nastope lastne koreografije na prestižnem mednarodnem tekmovanju nadarjenih otrok v Moskvi. Sofya-Agnessa je donacijo Hidrie namenila nadaljnjemu izobraževanju v glasbenem ateljeju Tartini.

NACE KOGEJ

Saksofonist Nace Kogej je od leta 2005 član Godbenega društva rudarjev Idrija. Ob zaključku nižje glasbene šole je imel odmeven samostojni zaključni koncert, v marcu 2009 pa uspešno opravil sprejemne izpite na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. Lani se je udeležil tekmovanja mladih glasbenikov v Velenju in osvojil srebrno plaketo. Nace izvira iz znane družine idrijskih "muskontov – Čibejščkov", v orkestru še vedno igra njegov nono Albin. Donacijo Hidrie bo Nace Kogej namenil dodatnemu glasbenemu izobraževanju.

ŽAN MENARD

Žan Menart že šesto leto igra rog pri prof. Neži Gruden v idrijski Glasbeni šoli. Na glasbenem tekmovanju v Beogradu je prejel srebrno plaketo, s komornim ansamblom Glasbene šole Idrija pa je na regijskem tekmovanju trobil osvojil zlato priznanje. Tako kot vsi drugi odlični hornisti v Godbenem društvu rudarjev Idrija bo od zdaj naprej tudi Žan igral na rog znamke Aleksander, pri nakupu pa mu je z donacijo na pomoč priskočila tudi Hidria.

IDRIJSKA GODBA KONCERTIRALA DOMA IN V SRBSKI PRESTOLNICI

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Robert Zabukovec

Godbeno društvo rudarjev Idrija, najstarejša godba v Sloveniji in Evropi, ki že desetletje deluje pod generalnim pokroviteljstvom Hidrie, se je v zadnjih mesecih predstavilo na dveh odmevnih koncertih. 12. junija so godbeniki tradicionalno nastopili na poletnem koncertu v domačem kraju. Solist večera je bil priznani harmonikar, **Marko Hatlak**, nastopili pa so tudi domači solisti iz vrst pihalnega orkestra: **Tomi Peljhan, Jernej Albreht, Anja Vencelj** in **Andrej Lazar**.

Konec marca pa se je idrijska godba prvič predstavila v Beogradu. Z glasbo Bojana Adamiča, ki v srbski prestolnici velja za zelo cenjenega skladatelja, so člani Godbenega društva rudarjev Idrija nastopili v Domu Vojske Srbije, Beograjčani pa so jim lahko prisluhnili tudi na prostem, in sicer na Trgu revolucije, kjer so navdušili številno občinstvo. Koncerta se je z velikim veseljem udeležila tudi Sanda Mladenović, sodelavka Hidrie Beograd, ki jo z Idrijo in idrijskimi godbeniki vežejo tudi sorodstvene vezi.

TOMOSOV E-LITE LANI MAHNIČ JEKOŠ, MISS SLOVENIJE 2011

Avtorica: **Maruša Slavec**

Z letošnjo pomladjo je na cestišča in v urbana središča pripeljal nov Tomosov skuter E-lite. V Tomosu so namreč uspešno lansirali prvo električno vozilo, znanilca nove električne in okolju prijazne linije motorjev. E-lite je s privlačnim designom in bogato serijsko opremo hitro pritegnil pozornost različnih medijev, s 26. junijem pa je ob kronanju postala njegova ponosna lastnica tudi Lana Mahnič Jekoš, Miss Slovenije 2011.

V Tomosu so se odločili, da sprejmejo povabilo k sodelovanju na prireditvi Miss Slovenije, saj so mnenja, da gre za dobro in odmevno obliko promocije E-lita. "E-lite je namenjen predvsem poskočni mestni vožnji in vsem tistim, ki mislijo in živijo zeleno. Omembe vrednih stroškov in skrbi vzdrževanja ni, razen rednega polnjenja akumulatorja, zato bo skuter prav gotovo z veseljem vozila tudi najlepša Slovenka," pravijo v Tomosu.

Nova Miss Slovenije bo eno leto promotorka blagovne znamke Tomos. Prireditev je bila na ogled na prvem programu Televizije Slovenija, za dodatno promocijo E-litov pa so predhodno poskrbele že finalistke, ki se se pred Postojsko jamo preizkusile v vožnji z njimi.

BRALNI VIRUS PRIMORCI BEREMO 2011

Avtorica: **Metoda Jereb, Mestna knjižnica in čitalnica Idrija**

V Mestni knjižnici in čitalnici Idrija in v obeh njenih oddelkih v Cerknem in v Spodnji Idriji so si 9. junija 2011 bralci začeli mrzlično izposojati in brati kakovostnejše leposlovje slovenskih avtorjev. Virus, ki pa ni nevaren, se že peto leto zapored pojavi v začetku junija in razsaja tja do 20. novembra, omejen pa je na bralke in bralce desetih primorskih knjižnic. Bolezen se kaže kot hlastno branje slovenskega leposlovja in pisanje vtisov o prebranem. Zaposleni v knjižnici se zavedamo, da je edino zdravilo to, da zasvojenim bralcem vsako leto ponudimo nov seznam knjig, s katerega si potem sami izbirajo zdravilne učinkovine. Najbolj pomaga branje vsaj petih proznih del in ene pesniške zbirke, kar je več, pa le še koristi.

V petih letih, odkar beležimo pojavljanje virusa, je bolezen hitro napredovala in prizadela vsako leto več ljudi. Opažamo, da večina zbolj vsako leto, tem pa se pridružijo tudi ve-

dno novi zasvojeni bralci. Med njimi je večina bralk, a vpleteni se vsako leto trudimo, da bi okužili tudi več moških.

Bolezenska norija se zaključi na začetku decembra, ko v knjižnici za vse okužene pripravimo srečanje z enim izmed slovenskih avtorjev. Tiste, ki uspešno nahranijo svojo bolezen in preberejo vsaj pet proznih del in eno pesniško zbirko, nagradimo s priznanjem in knjižno nagrado. Prav vse pa povabimo, da virusu podležejo tudi naslednje poletje.

Če boste torej to poletje opazili množico ljudi, ki hiti v knjižnico in se iz nje vrača s knjigo slovenskega avtorja v rokah, se ji le pridružite. Ne bo vam žal! Spoznali boste neizmerno veselje slovenske ustvarjalnosti. Če pa niste še prepričani, da se želite pridružiti, vas vabimo, da v knjižnici povprašate o podrobnejših informacijah.

Začelo se je poletje in z njim poletni urnik knjižnice.

Mestna knjižnica in čitalnica Idrija je odprta:

- ponedeljek, torek, četrtek, petek 7-14
- sreda 11-19
- sobota 7-12

Bevkova knjižnica Cerkno je odprta:

- torek, četrtek, petek 7-14
- sreda 12-19

Knjižnica Spodnja Idrija je odprta:

- ponedeljek, torek 7-14
- sreda 11-19

Kendov dvorec

DOBRODOŠLI NA KENDOVEM DVORCU - DRAGULJU SLOVENSKE GOSTOLJUBNOSTI!

Avtorja:
Jerca Jerman
Foto:
**arhiv Kendovega
dvorca**

Na Kendovem dvorcu hitimo poletju naproti. Med bogatenjem rastlin z razkošno poletno podobo nas s pohvalami bogatijo gostje, tisti, ki poznajo ugledno združenje Relais & Chateaux, katerega član je tudi Kendov dvorec.

Da bi nas spoznali, gostje prihajajo s celega sveta. Naša iskrenost in predanost spletata z njimi prijateljske odnose. Nad nami in Dvorcem so navdušeni. Pravijo, da nas je lahko vzljubiti, ker smo tako iskreni v tem, kar počnemo.

V knjigi pohval in v ocenah, ki jih sporočajo na sedež združenja hotelov, gradov in dvorcev - Relais & Chateaux v Pariz, nas razveseljujejo z vtisi, ki govorijo o naši pozornosti in odličnosti Kendove kuhinje.

»A really excellent hotel. The service and cuisine were simply outstanding. The hotel was full of character. Superb!«

sta dejala zakonca Stevens iz Londona. (Odličen hotel. Postrežba in jedi so preprosto izvrstne. Hotel ima poseben značaj. Prvovrstno!)

»We had a wonderful stay and loved your hotel! The food was excellent and the service outstanding. We would highly recommend this hotel and stay there again. We wished we would have stayed longer!«

sta doživetja strnila zakonca Lieb iz ZDA. (Najino bivanje v hotelu je bilo prekrasno, obožujeva vaš hotel. Hrana je odlična, strežba izvrstna. Obisk hotela toplo priporoča in še se bova vrnila. Želela bi si ostati dlje!)

»It is a wonderful place to forget the world - with very friendly and helpful staff (particularly in a moment you really need help) you feel at home in the very moment you arrive there!« nas pohvalita g. in ga.

Doege iz Nemčije. (Je odličen kraj, kjer pozabiš na zunanji svet – z zelo prijaznim osebjem, ki na pomoč priskoči še posebej takrat, ko jo najbolj potrebuješ, vsak trenutek se počutiš kot doma.)

Ob prebiranju vtisov gostov se zavemo, da je biti del te skupnosti nekaj posebnega. Kendov dvorec zato na široko odpira vrata v svet in nudi gostoljubna polna bivanja v Spodnji Idriji. Vabljeni!

				AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	OZVEZDJE JUŽNEGA NEBA	VODA POD ZEMELJSKIM POVRŠJEM	MAJHEN NAROD	ZLI DUH, PRINCIP ZLA IN BOG TEMA PRI STARIH PERZUJIH	TOM JONES	NAČIN VODENJA DRŽAVE	KDOR RAD STIKA IN IŠČE	NASILNA OBLASTNICA	
				MEMBRANA					NAJVEČJE JADRANSKO PRISTANIŠČE				
				NORV. SMUČ. SKAKALEC LYÖKELSÖY					HIMALAJSKI DIVJI MOŽ				
				GRČA					ANTON AŠKERC				
									PLOD BUKVE				
										ZELO RAZŠIRJENA RASTLINA			
POMOČ: ARIMAN, CLAR, EOLIT, INKA	NAGLAS, POUDAREK	KDOR NE IZPELJE NAČRTOV DO KONCA	20. IN 13. ČRKA		MILOST, GOSPODA					ZDRAVLJNA TRAVNIŠKA RASTLINA			
		DRAG KAMEN			CERKVENI ZBOR					POSEL, SLUŽBA			
LEKARNA						MANEKENKA EVANGELISTA					VLADO KRESLIN		
						IMETJE, PREMOŽENJE					INKOVSKI POGLAVAR		
ZADNJI DEL PUŠKE						PALEC, COLA		ŽENA JUANA PERONA					
						OPATINJA		CESTNO VOZILO					
NOVINAR TV TEDNIKA (KIR)					CIGANI			MODNI KREATOR HRANITELJ				OLJČNI NASAD	OBOROŽENE SILE DRŽAVE, ARMADA
					THOMAS ENQVIST			IZKUPIČEK					
KAMEN KOT ORODJE V TERCIARJU						PEČENO ŽIVILO					KOVANJE		
						MAJHEN BAT, BATEK					RAVNINA		
NATALIJA VERBOTEN			DEBATER								PREPROST PLUG		
			PEVKA KEUC								EDEN OD STARŠEV		
ZNANA AMERIŠKA TEDENSKA REVLIJA					ATA, OČE		GLOBOKA NEZAVEST					JANEZ JALEN	
							VARJENI SPOJ					GLASBENIK SOSS	
ČETRTRA DIMENZLIJA					BUČA				AKONTA- CIJA				
ČRT KANONI					RIMSKA 6				THOMAS MANN				
GRM Z LISTI ZA PRAVI ČAJ													
								BOLNIK Z ASTMO					
OKRAJŠAVA VEČBESED- NIH IMEN								UMETNOSTNI SLOG OD 11. DO 13. STOLETJA					

Zahvaljujemo se vsem bralkam in bralcem revije Hidria, ki ste nam poslali kupone z geslom nagradne križanke, ki je bila objavljena v 19. številki.

Pravilno geslo nagradne križanke v 19. številki revije Hidria se glasi: ODLIČNOST NI DEJANJE, AMPAK NAVADA. In kdo je imel tokrat največ sreče pri žrebu?

Stane Bizjak iz Spodnje Idrije prejme glavno nagrado Kendovega dvorca, ki mu poklanja večerjo za dve osebi. Nagrajenec lahko nagrado izkoristi do 1. decembra 2011 z obvezno predhodno najavo na telefonski številki: 05 37 25 100.

Nagrajencu iskreno čestitamo!

Bralki ali bralcu, ki bo do 15. novembra 2011 poslal priloženi kupon s pravilnim geslom tokratne nagradne križanke na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija s pripisom: za nagradno križanko, bo Kendov dvorec prav tako podaril večerjo za dve osebi.

KUPON 20

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta in poštna številka: _____

Davčna številka: _____

Rešitev križanke:

Odgovore pošljite do 15. novembra 2011 na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, Spodnja Idrija s pripisom »Za nagradno križanko«.

Želite brezplačno prejemati revijo Hidria?

Revijo Hidria brezplačno prejemajo vsi zaposleni v Hidriinih družbah ter vsa gospodinjstva v idrijski občini. Radi jo prebirajo tudi naši poslovni partnerji. Če revije še ne prejemate, pa bi jo v prihodnje želeli, izpolnite spodnji obrazec in ga pošljite na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za revijo Hidria«.

Želim, da mi naslednje številke revije Hidria brezplačno pošiljate na spodnji naslov:

Ime in priimek: _____

Podjetje: _____

Naslov (domači ali službeni): _____

Pošta in poštna številka: _____

Podpis: _____

Vaše mnenje o reviji Hidria:

Hidria d.d. bo podatke uporabljala izključno za pošiljanje revije Hidria.

Revijo Hidria izdaja: Hidria d.d., Nazorjeva 6, 1000 Ljubljana, podružnica: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija. Revijo brezplačno prejemajo vsi zaposleni v družbah korporacije Hidria, vsa gospodinjstva v občini Idrija, poslovni partnerji, štipendisti. Če želite brezplačno prejemati naslednje številke revije Hidria, na naslov uredništva pošljite izpolnjen zgornji kupon.

Glavna in odgovorna urednica: Helena Pregelj Tušar, direktorica korporativnega komuniciranja (helena.tusar@hidria.com)

Uredniški odbor: Tanja Kenda, Darjan Lapanje, Tanja Mohorič, mag. Boštjan Tušar, Robert Zabukovec

Urednik fotografije: Robert Zabukovec

Fotografija na naslovnici: Robert Zabukovec

Naslov uredništva: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, Slovenija
T: + 386 5 37 56 457
F: + 386 5 37 56 470

Spletni naslov: www.hidria.si

Na spletnih straneh Hidrie najdete vse dosedanje številke revije Hidria.

Oblikovanje: Gorazd Rovina /vizualgrif d.o.o./

Tisk: GRAFIKA SOČA

Naklada: 7.000 izvodov

E-Lite

E L E C T R I C

Tako neslišen, da ga vsi opazijo. Inovativen, kompakten in hkrati okreten, moderno oblikovan električni skuter z zavidanja vredno serijsko opremo je odlična izbira za poskočne premike v urbanih središčih.

Dodatno okretnost in še enostavnejšo vodljivost pri manevriranju omogoča tudi vzratna prestava, več opaznosti pa domišljjene kombinacije barvnih odtenkov. Redno polnjenje zmogljivega akumulatorja tako ostaja edina voznikova skrb, saj omembe vrednih stroškov za vzdrževanje električnega skuterja praktično ni.

Brez dvoma je to idealen dvokolesnik za vse, ki tudi med dinamično vožnjo mislijo in živijo zeleno.

NOVO

- :: Li-ion prenosna baterija s hitrim polnjenjem (življenska doba 2000 polnjenj)
- :: Sistem dveh baterij, kar omogoča uporabniku avtomatično prestavo iz ene na drugo baterijo (serijsko v vozilo vgrajena ena baterija)
- :: Tempomat
- :: Elektronski spust stojala
- :: Elektronski sistem vzratne vožnje
- :: Booster – za pospeševanje in vožnjo v klanec

TOMOS